

УКРАЇНА

**У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ
ПРЕСИ**

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

С. В. Полтавець, в. о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

С. М. Польовик, заввідділу організації та використання документального фонду
ФПУ, канд. наук. із соц. ком.

Реферативні та бібліографічні матеріали підготували

А. Г. Федорчук, А. В. Матвійчук, О. І. Макарова, С. М. Польовик, Т. І. Третяк, Н. О. Моршна,
Т. А. Ставерська, Т. О. Петрова, П. Ф. Стоян, Д. В. Павленко,
М. І. Хилько, Д. В. Бондаренко, Я. А. Дейнека

Заснований у 2011 році
Виходить два рази на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Передрук за погодженням

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 1 (107)

(огляд матеріалів ЗМІ за 1–15 січня 2020 р.)

Київ 2020

ЗМІСТ

ПОЛІТИЧНІ АКЦІЇ.....	4
УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ.....	4
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА	4
АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ.....	5
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА	6
УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ	9
ВІЗОВИЙ РЕЖИМ.....	11
УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА.....	12
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА.....	14
БЮДЖЕТ	14
ЕКОНОМІКА	15
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО	15
ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ	16
ЯДЕРНА ЕНЕРГЕТИКА	22
ПРОБЛЕМИ ЧАЕС	22
РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	23
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА	23
СУСПІЛЬСТВО.....	23
ІСТОРІЯ.....	24
КУЛЬТУРА ТА НАУКА	26
РЕЛІГІЯ.....	31
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	32
СПОРТ.....	33
ТУРИЗМ.....	33
ДОБРОЧИННІ АКЦІЇ.....	34
НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ.....	34
ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА	48
ПРОБЛЕМИ ПЕРЕГОВОРНОГО ПРОЦЕСУ ЩОДО ГАЗУ	48
КРИМ	49
ПОЛІТВ'ЯЗНІ, ПОЛОНЕНІ ТА ЗАРУЧНИКИ	49
РЕАКЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІЛЬНОТИ НА ПОДІЇ В УКРАЇНІ.....	51

ПОЛІТИЧНІ АКЦІЇ

Українська служба Радіо Свобода передає, що в містах України пройшли традиційні акції, приурочені до 111-го дня народження одного з ідеологів українського націоналістичного руху С. Бандери. Традиційна смолоскипна хода в Києві зібрала, за різними оцінками, від тисячі до кількох тисяч націоналістів. У Львові пройшло народне зібрання, представники влади, політичних та громадських організацій поклали квіти до пам'ятника С. Бандері.

В городах Украины прошли акции в честь дня рождения Степана Бандеры = [У містах України пройшли акції на честь дня народження Степана Бандери] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 02.01. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30355893.html>).

УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ

Генеральна Прокуратура України припинила своє існування і стала Офісом Генерального прокурора. Зміна назви стала частиною масштабної реорганізації наглядового органу. Відзначається, що ГПУ було «політизованим, розділеним на сфери впливу» і орієнтоване на «відомчі війни». Його роботою були незадоволені українці: за даними соціологічних опитувань Центру Разумкова, недовіру до прокуратури висловили 70 % опитаних. «У системі Генеральної Прокуратури перебували прокурори, які замість роботи в інтересах правосуддя обслуговували інтереси олігархів, політичних сил, інших впливових людей в українському суспільстві або просто збагачувалися, використовуючи прокурорські повноваження», – ідеться в повідомленні, опублікованому на сайті відомства.

Генпрокуратура Украины прекратила свое существование = [Генпрокуратура України припинила своє існування] // Trend. – Баку, 2020. – 02.01. (<https://www.trend.az/world/3172392.html>).

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

Влада України винесла догану польському послу за лист, який він разом з послом Ізраїлю направив керівництву Львова і Києва. Темою листа було «прославляння в Україні діячів УПА і особисто С. Бандери». Український МЗС заявив послу, що кожен народ має право вибирати героїв і культивувати свою національну пам'ять.

Polski ambasador upomniany przez Ukrainę. Chodzi o polsko-izraelski list = [Влада України винесла догану польському послу] / J. Junko // Interia. – Kraków, 2020. – 08.01. (<https://fakty.interia.pl/swiat/news-polski-ambasador-upomniany-przez-ukraine-chodzi-o-polsko-izr,nId,4250425>).

***

Колишній Президент України Л. Кравчук вважає, що країна розділена на три частини, а українці – нація без ДНК, яка не може знайти спільного кореня. Екс-глава держави впевнений, що країна не може об'єднатися, тому що інтереси різних її частин розходяться. «Ми країна різних інтересів. Україна має три маленьких України: Південний Схід, Захід і Центр. Різні історичні корені, різні ментальності, різна історична пам'ять», – зауважив Л. Кравчук.

Кравчук заявил о трех Украинах с разной ДНК = [Л. Кравчук заявил про три України з різним ДНК] // Обзор. – Вильнюс, 2020. – 03.01. (<https://www.obzor.lt/news/n56205.html>).

АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

За три роки експорт української горілки за кордон зріс на 28,4 % у грошовому вираженні. Це демонструють дані Держстатистики, передає УНН. При цьому за 10 місяців цього року Україна поставила в Естонію горілки на 1 млн дол. Так, у січні–жовтні цього року Україна поставила за кордон горілки на 43,8 млн дол. тоді, як у січні–жовтні 2016 р. цей показник становив 34,1 млн дол. Левову частку української горілки протягом 10 місяців цього року було експортовано в країни ЄС – на 9,6 млн дол. Найбільше – в Латвію і Польщу – на 2,85 млн дол. і 2,8 млн дол. відповідно. Чимало горілки купили в Україні Німеччина та Естонія – на 1,3 млн дол. і 1 млн дол. До країн СНД протягом звітного періоду Україна поставила горілки на 9,1 млн дол. Найбільше – у Казахстан, на 4,5 млн дол., Вірменію – на 2,1 млн дол. і в Республіку Молдова – на 1,1 млн дол. В Азію Україна експортувала горілки на 8,6 млн дол., в Америку – на 4,1 млн дол., у тому числі в США – на 3,9 млн дол.

В этом году Украина экспортировала в Эстонию водки на 1 млн долларов = [Цього року Україна експортувала в Естонію горілки на 1 млн доларів] // DELFI. – Таллінн, 2020. – 01.01. (<https://rus.delfi.ee/daily/business/v-etom-godu-ukraina-eksportirovala-v-estoniyu-vodki-na-1-mln-dollarov?id=88480071>).

***

Експерт вважає, що, з точки зору В. Путіна, «Росія – це імперія, а Білорусь і Україна не є реальними державами», тому їх слід «возз'єднати» з Росією в рамках ідейно-політичної концепції «руського мира». Цей політичний курс В. Путін відкрито сформулював у своїх виступах у 2014 р. з приводу анексії Криму. І немає ознак того, що він відмовився від цієї стратегії, навіть якщо згодом виникла необхідність вносити в неї тактичні коригування і робити паузи. Аналітик підкреслює, що, крім закріплення традиційного зв'язку імперії, імперіалізму і самодержавства як двох сторін однієї медалі, Москва, мабуть, хоче анексувати Білорусь для розміщення на її території військових баз і розгортання своїх повітряних і наземних сил. У разі успіху в цій справі Росія отримує другий безпосередній кордон з Польщею, зможе обійти Україну з півночі і чинити на неї тиск зі сходу, півдня і півночі, а також потенційно з південного заходу – з території Молдови. «Тоді Росія зможе представляти небезпеку і для країн Балтії зі сходу і півдня, крім тієї серйозної небезпеки, якою вона вже є на сьогодні», – наголошує автор.

Blank, Stephen. Putin's next aggression = [Наступний об'єкт путінської агресії] / S. Blank // The Hill. – New York, 2020. – 01.01. (<https://thehill.com/opinion/international/476186-putins-next-aggression>).

***

Новий рік, на думку автора публікації, гарантує українській політиці великі клопоти і нові випробування. Головне серед них – перевірка на міцність правлячої партії «Слуга народу». Партія складається з цілого ряду груп впливу, кожна з яких має своє представництво у владі. Однак, якими б жаркими не були конфлікти всередині партії, їхні учасники перебувають в одному човні, вважає автор. Поразка однієї з груп може привести до виходу її і, можливо, її союзників із фракції, що, у свою чергу, призведе до однозначного краху «монобільшості» – парламентської коаліції у складі однієї-єдиної фракції «Слуга народу», що сформувалася у Верховній Раді. «А це породить політичну кризу і, майже напевно, дострокові парламентські вибори», – вважає автор. На думку аналітика, «ситуація продовжує загострюватися, і очевидно, що процес буде прогресувати в міру наближення місцевих виборів 2020 р.»

Ткачев, Юрий. Разброд и влияние. Партия „Слуга народа“ как коалиция = [Розбрід і вплив. Партія „Слуга народу“ як коаліція] / Ю. Ткачев // Коммерсантъ. – Москва, 2020. – 13.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4205274>).

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА

Литовський історик А. Нікжянтайтіс заявив, що для боротьби з Росією необхідний геополітичний союз «міжмор'я». За його словами, в нього могли б увійти Литва, Білорусь, Польща та Україна. На сьогодні є кілька типів такого геополітичного союзу: Intermarium – від Балтійського до Чорного моря, польська концепція АБЧ – Адріатичне, Балтійське і Чорне моря, концепція Є. Гедройца – Литва, Білорусь, Україна. На думку історика А. Нікжянтайтіса, такий геополітичний союз необхідний у зв'язку з агресією Російської Федерації, зокрема у зв'язку з окупацією Кримського півострова у 2014 р.

Литовский историк: Для борьбы с Россией необходим союз Литвы, Белоруссии, Польши и Украины = [Литовський історик: Для боротьби з Росією необхідний союз Литви, Білорусі, Польщі та України] // Обзор. – Вильнюс, 2020. – 10.01. (<https://www.obzor.lt/news/n56415.html>).

***

Рішення адміністрації Д. Трампа вбити високопоставленого іранського керівника застало зненацька багато країн світу і підірвало авторитет США на Близькому Сході. «Москва неодмінно скористається цією обставиною попри те, що Вашингтон увів проти Росії санкції за інтервенцію на Сході України і за анексію Криму», – вважає автор статті.

Standish, Reid. Putin Moves to Heighten Russia's Role After Suleimani Killing = [Після вбивства К. Сулеймані В. Путін намагається посилити роль Росії] / R. Standish // Foreign

Policy. – Washington, 2020. – 09.01. (https://foreignpolicy.com/2020/01/08/putin-suleimani-russia-iran/).

***

Президенти Туреччини та Росії Р. Т. Ердоган і В. Путін символічно запускають у Стамбулі газопровід «Турецький потік», призначений для постачання Туреччині і Південній Європі російського газу через Чорне море «в обхід нестабільній і ворожій по відношенню до Москви України». Ця церемонія ілюструє вражаюче зближення між Росією і Туреччиною після дипломатичної кризи 2015 р. Однак це відбувається в розпал ескалації напруженості в Сирії та Лівії, де Москва і Анкара протистоять одна одній. Узаємна згода обумовлена хорошими особистими стосунками між В. Путіним і Р. Т. Ердоганом, але також і тим, що вони взаємозалежні в економічному та енергетичному плані. Ця взаємозалежність здатна лише посилитися після введення в експлуатацію «Турецького потоку», будівництво якого почалося у 2017 р. За допомогою нового газопроводу Туреччина забезпечує поставки у свої великі енерговитратні міста на заході і ще більше утверджується як найважливіший енергетичний центр.

La Russie et la Turquie s'opposent en Libye mais se retrouvent autour d'un gazoduc = [Росія і Туреччина протистоять одна одній в Лівії, але знову зустрічаються з приводу газопроводу] // Le Monde. – Paris, 2020. – 08.01. (https://www.lemonde.fr/afrique/article/2020/01/08/la-russie-et-la-turquie-s-opposent-en-libye-mais-se-retrouvent-autour-d-un-gazoduc_6025158_3212.html).

***

Напруженість у відносинах між Росією і Заходом виникла через Україну, яка перебувала на перших шпальтах газет усього світу протягом більшої частини 2014 р., зазначає автор статті. Протести почалися в Україні в листопаді 2013 р., після того як уряд відмовився підписати економічну угоду з Євросоюзом і мав намір зміцнювати свої зв'язки з Росією. У 2014 р. під час протестних акцій стали гинути люди – усього було вбито 100 чоловік, а проросійський Президент України втік з країни. У тому ж році В. Путін анексував Крим, а підтримувані Кремлем угруповання допомогли організувати сепаратистський рух на Сході України. «Західні країни ввели економічні санкції, спрямовані проти офіційних осіб і керівників компаній», – констатує автор.

Penz, Balazs. The Rise of the East European Billionaires = [Сходження східноєвропейських мільярдєрів] / В. Penz // Bloomberg. – New York, 2020. – 08.01. (https://www.bloomberg.com/news/features/2019-12-21/how-east-europe-s-billionaires-rose-from-the-fall-of-communism).

***

Державний секретар США М. Помпео обговорив у телефонній розмові з Президентом України В. Зеленським перенесення дати візиту в Україну. Сторони також обговорили становище на Близькому Сході. Держсекретар М. Помпео повідомив про тверду підтримку США суверенітету і територіальної цілісності України.

Госсекретарь США Помпео обсудил с В. Зеленским перенос визита в Украину = [Держсекретар США М. Помпео обговорив з В. Зеленським перенесення візиту в Україну] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 07.01. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/pompeo-perenos-vizita-ukraina/30363984.html>).

***

Держсекретар США М. Помпео обговорили в телефонній розмові з Президентом України В. Зеленським стратегічне співробітництво Вашингтона і Києва. «Вони обговорили ситуацію щодо Східної України, держсекретар подякував Україні за засудження нападу на посольство США в Багдаді. Держсекретар М. Помпео підтвердив підтримку США суверенітету і територіальної цілісності України і підкреслив наше довгострокове стратегічне партнерство», – заявила офіційний представник держдепу М. Ортагус.

М. Помпео провел телефонный разговор с В. Зеленским = [М. Помпео провів телефонну розмову з В. Зеленським] // Trend. – Баку, 2020. – 07.01. (<https://www.trend.az/world/usa/3173450.html>).

***

Президенти Росії і Франції В. Путін і Е. Макрон у телефонній бесіді позитивно оцінили обмін утримуваними особами між Києвом і Донбасом та досягнення угоди щодо транзиту російського газу через Україну. Телефонна розмова відбулася за ініціативою французької сторони. Сторони розглянули основні аспекти врегулювання внутрішньоукраїнського конфлікту. В. Путін і Е. Макрон відзначили важливість послідовної реалізації мінського «комплексу заходів» і рішень, прийнятих на саміті «нормандської четвірки» в Парижі.

Путин и Макрон оценили обмен удерживаемыми лицами между Киевом и Донбассом = [В. Путін і Е. Макрон оцінили обмін утримуваними особами між Києвом і Донбасом] // Известия. – Москва, 2020. – 03.01. (<https://iz.ru/961103/2020-01-03/putin-i-makron-otcenili-obmen-uderzhivaemyi-litcami-mezhdu-kievom-i-donbassom>).

***

American Interest пише, що Президент України В. Зеленський здобув важливу політичну перемогу, домігшись повернення 76 українців. Держсекретар М. Помпео повинен був приїхати в Київ, де він міг похвалити зусилля В. Зеленського й запропонувати недвозначну підтримку США для України. Але М. Помпео скасував поїздку через заворушення у Багдаді. Президент України виправдано може почуватися ізольованим навіть серед дружніх країн на Заході. Несправедливо втягнутому в скандал навколо імпичменту в США, йому довелося мати справу ще й зі зневагою Д. Трампа до України. На додачу, на думку видання, український Президент відчуває дедалі більший тиск європейських лідерів, які вимагають «закінчити» конфлікт із Росією, щоб їхні країни могли скасувати санкції й повернутися до звичних справ з З. Путіним.

Kramer, David. A Rough Start in 2020 to U.S.-Ukraine Relations = [Грубий старт в 2020 році для відносин США і України] / D. Kramer // American Interest. – Washington, 2020. – 02.01. (<https://www.the-american-interest.com/2020/01/02/another-missed-american-opportunity-to-support-ukraine/>).

***

Заступник глави американської дипмісії в Україні К. Квін призначена на посаду тимчасового повіреного у справах США в Україні. «Передчуваю труднощі і відповідальність на посаді керівника команди посольства США, ми продовжимо тісно співпрацювати з нашими українськими партнерами для досягнення загальних цілей», – сказала вона у відеозверненні, яке розміщене на сторінках посольства в соціальних мережах. К. Квін змінила на цій посаді В. Тейлора, який обіймав її з червня 2019 р. За час дипломатичної кар'єри, як зазначено на сайті посольства, К. Квін працювала в ряді країн, у тому числі в Росії.

Кристина Квін назначена на должность временного поверенного в делах США на Украине = [Крістіна Квін призначена на посаду тимчасового повіреного в справах США в Україні] // Zerkalo. – Баку, 2020. – 02.01. (<https://zerkalo.az/kristina-kvin-naznachena-na-dolzhnost-vremennogo-poverennogo-v-delah-ssha-na-ukraine/>).

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Федеральний суд Швейцарії залишив у силі рішення арбітражу в Женеві, який зобов'язав Росію виплатити 80 млн швейцарських франків або близько 82,1 млн дол. 12-ти українським компаніям як компенсації за збитки, завдані їм унаслідок конфіскації їхніх активів у Криму після анексії півострова Росією. На думку Федерального суду в Лозанні, «компетенцію Міжнародного арбітражного суду (в Женеві) не можна ставити під сумнів».

Суд Швейцарии обязал Россию выплатить компенсацию украинским фирмам = [Суд Швейцарії зобов'язав Росію виплатити компенсацію українським фірмам] // Обзор. – Вильнюс, 2020. – 10.01. (<https://www.obzor.lt/news/n56410.html>).

***

Президент Росії В. Путін відкрив залізничний рух Кримським мостом 23 грудня 2019 р. Міністр закордонних справ Естонії У. Рейнсалу засудив відкриття залізничного сполучення між Росією і Кримом через Керченську протоку. «Залізничне сполучення Керченської протоки, що з'єднує Крим з Росією, є ще одним кричущим порушенням суверенітету і територіальної цілісності України з боку Росії», – написав у Twitter У. Рейнсалу. Тим самим, за його словами, Росія прагне ізолювати Крим ще більше. «Ми підтверджуємо нашу повну підтримку суверенітету і територіальної цілісності України», – додав він. Прокуратура Автономної Республіки Крим у Києві зареєструвала кримінальне провадження за фактом перетину пасажирським поїздом «Санкт-Петербург – Сімферополь» державного кордону України через «Керченський міст», ідеться в повідомленні прес-служби відомства.

Рейнсалу осудил открытие железнодорожного сообщения между Россией и Крымом = [Рейнсалу засудив відкриття залізничного сполучення між Росією і Кримом] // DELFI. – Таллінн, 2020. – 01.01. (<https://rus.delfi.ee/daily/estonia/rejnsalu-osudil-otkrytie-zheleznodorozhnogo-soobscheniya-mezhdu-rossiej-i-krymom?id=88482171>).

***

Глава МЗС України В. Пристайко заявив, що країні потрібно задуматися про альтернативу мінським домовленостям, якщо у 2020 р. на Донбасі не будуть проведені місцеві вибори або затягнеться процес розведення сил. На думку В. Пристайка, таким рішенням може стати миротворча місія. Він також підкреслив, що це не означає виходу України із загального мінського процесу.

Киев собрался искать альтернативу Минским соглашениям = [Київ зібрався шукати альтернативу Мінським угодам] // Известия. – Москва, 2020. – 08.01. (<https://iz.ru/961969/2020-01-08/kyev-sobralsia-iskat-alternativu-minskim-soglasheniim>).

***

Неоголошеній війні між Росією й Україною у 2020 р. виповниться вже 7 років, а кінця конфлікту, на думку авторів видання Atlantic Council, «досі не видно на горизонті». Хоча бої наразі ведуться досить спонтанно вздовж відносно статичної лінії розмежування, сили під керівництвом Кремля досі тримають в окупації значну частину Донбасу, а кількість загиблих продовжує зростати. Багато хто сподівався, що перемога на президентських виборах В. Зеленського виведе ситуацію з глухого кута. Однак, довгоочікувана перша зустріч нового Президента України віч-на-віч з В. Путіним не принесла жодних проривів. Натомість вона лише підкреслила прірву між російським й українським баченням ситуації після завершення конфлікту, пише Atlantic Council. Разом з тим, констатує автор, «обидві сторони зобов'язалися продовжити переговори».

Dickinson, Peter. Russia-Ukraine War: Is peace possible in 2020? = [Російсько-українська війна: чи можливий мир у 2020 році?] / P. Dickinson, M. Carpenter // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 01.01. (<https://atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/russia-ukraine-war-is-peace-possible-in-2020/>).

***

Президент Росії В. Путін і його український колега В. Зеленський обмінялися привітаннями з Новим роком у телефонній розмові, під час якої було наголошено на важливості укладеної напередодні «пакетної» угоди, що передбачає продовження з січня 2020 р. безперервного транзиту російського газу до Європи через територію України. Відзначено конструктивний характер минулих переговорів, підсумки яких створюють сприятливу атмосферу для вирішення інших двосторонніх проблем.

Впервые за шесть лет Путин поздравил с Новым годом Президента Украины = [Вперше за шість років В. Путін привітав з Новим роком Президента України] // День за днем. – Таллінн, 2020. – 01.01. (<https://rus.postimees.ee/6861797/vpervye-za-shest-let-putin-pozdravil-s-novym-godom-prezidenta-ukrainy>).

ВІЗОВИЙ РЕЖИМ

Минуло два роки відтоді, як Туреччина і Україна уклали угоду, що дозволяє громадянам Туреччини безвізовий та паспортний доступ в Україну. Проте турки скаржилися на зростаючі проблеми, з якими вони стикаються при в'їзді в країну. Б. Баран, консул у посольстві Туреччини в Києві, сказав, що вони докладають зусиль для вирішення проблем, з якими стикаються громадяни Туреччини. «Ми провели переговори з українською владою і передали наші скарги, і в підсумку ми отримали набагато менше скарг від громадян Туреччини», – сказав він. За словами представників української влади, серед причин відмови у в'їзді турецьким громадянам – не вказана мета візиту, відсутність зворотних квитків або бронювання готелів.

Turkish visitors face problems entering Ukraine = [Турецькі гості стикаються з проблемами при в'їзді в Україну] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 14.01. (<https://www.dailysabah.com/turkey/2020/01/14/turkish-visitors-face-problems-entering-ukraine>).

***

Прикордонна служба України не впустила в країну понад 7 тис. громадян РФ у минулому році. У МВС уточнили, що прикордонники в середньому за добу відмовляють у в'їзді 20–30 громадянам РФ. Таке рішення, додали у відомстві, приймається на підставі наявності заборони в'їзду в країну, перевищення терміну перебування, а також інформації про відвідування непідконтрольних Україні територій.

В 2019 году не смогли въехать на Украину более семи тысяч россиян = [У 2019 не змогли в'їхати в Україну більше семи тисяч росіян] // Обзор. – Вильнюс, 2020. – 09.01. (<https://www.obzor.lt/news/n56337.html>).

***

Згідно з рішенням Європарламенту, з 2021 р. у ЄС буде запущена система під назвою ETIAS (Європейська система авторизації й інформації про подорож). Авторизація в онлайн-системі буде необхідна тільки для тих країн, які звільнені від візових вимог для в'їзду у ЄС, включно з Україною, Великобританію і Канадою. Завдяки нововведенню у Європі з'явиться єдина база даних про перетин мандрівниками кордону Шенгену. Раніше кожна країна отримувала і зберігала інформацію окремо, тепер вона стане централізованою. Введення єдиної бази допоможе більш ефективно простежити за тим, хто з жителів країн, які не є членами ЄС, відвідують Шенгенську зону. Євросоюз стане не першим, де діє така система. З 2009 р. у США необхідна авторизація через систему ESTA, а в Канаді з 2013 р. впроваджена система ЕТА. Вони обидві платні, а дозвіл діє протягом певного часу. Діяти дозвіл буде три роки, а не на кожную наступну поїздку. Авторизація буде коштувати 7 євро.

Для українцев усложнят въезд в страны Евросоюза = [Для українців ускладнять в'їзд до країн Євросоюзу] // DELFI. – Таллінн, 2020. – 07.01. (<https://rus.delfi.ee/daily/euroopa/dlya-ukraincev-uslozhnyat-vezd-v-strany-evrosoyuza?id=88585409>).

УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА

Із 46 млн українців, які проживають у світі, лише близько 35 млн мешкають на території України. Решта називають своєю домівкою Канаду, США, Бразилію, Австралію, Росію, Францію та ще десятки країн, формуючи численну українську діаспору. У 1967 р. більшість українських організацій погодилися утворити єдину координаційну надбудову, відому нині під назвою Світовий конгрес українців (СКУ). Із 2018 р. СКУ очолює П. Грод, який намагається вдихнути у 52-річну організацію нове життя та зробити її актуальною в нинішніх умовах. Автор статті поговорив із ним про пріоритети світового українства, сучасні виклики, співпрацю з офіційним Києвом та багато іншого.

Наливайко, Максим. Павло Грод, президент СКУ: „Хочемо у кожній країні мати українців, спроможних впливати на політичні процеси” / М. Наливайко // Час і Події. – Chicago [Illinois, USA], 2020. – 01.01. (<https://www.chasipodii.net/article/23948/>).

***

Члени 56-го відділу Союзу українок Америки у Норт-Порті, Флорида, відзначали Різдвяні свята у колі родини і друзів. Зустріч і вечеря відбувалися у святково прибраній парафіяльній залі святої Марії. Зустріч відбулася на початку січня. Святковий вечір відкрила голова 56-го відділу Л. Попель, яка привітала гостей і представила ведучу вечора Л. Білоус, яка розпочала вечір різдвяним віршем Л. Костенко «Мороз малює у вікні».

Боднарук, Віра. Різдвяна зустріч союзянок 56-го відділу у Флориді / В. Боднарук // Час і Події. – Chicago [Illinois, USA], 2020. – 15.01. (<https://www.chasipodii.net/article/24037/>).

**

Автор статті веде розповідь про українську діаспору 1967 р. Українська діаспора в Канаді негативно сприйняла і пікетувала павільйон СРСР на Міжнародній виставці 1967 р. у Монреалі через обмеженість та тенденційність експонатів в УРСР. 1967 р. відзначалася підвищена активність українських націоналістичних діаспорних організацій Канади у зв'язку з відзначенням 50-річчя Жовтневого більшовицького перевороту в Радянському Союзі. Їхні провідники, натомість, готувалися до ювілейних заходів з нагоди 50-річчя Української Народної Республіки, 25-річчя Української Повстанської Армії і 75-річчя українського поселення в Канаді. Акції української громади Канади в цей час спрямовані на привернення уваги світової спільноти до порушення прав людини в УРСР, ув'язнення інакодумців, зросійщення та другорядного місця України у федеративній системі СРСР. Виставка Експо-67 з мільйонами відвідувачів розцінювалася канадськими українцями як чудова нагода акцентувати увагу на цих питаннях.

Круковський, Віталій. 1967 рік. Монреаль. Виставка російського колоніалізму в Україні / В. Круковський // Час і Події. – Chicago [Illinois, USA], 2020. – 15.01. (<https://www.chasipodii.net/article/24038/>).

***

У дні Різдвяних свят і зустрічі Нового року в містах Америки приходять до осель колядники, щоб розповісти про Різдво Христове, а також привітати господарів. У статті розповідається, як проходило святкування українців у деяких містах Америки.

Настав час святкової коляди // Свобода. – Parsippany, NJ, 2020. – 09.01. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%9d%d0%b0%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%b2-%d1%87%d0%b0%d1%81-%d1%81%d0%b2%d1%8f%d1%82%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%be%d1%97-%d0%ba%d0%be%d0%bb%d1%8f%d0%b4%d0%b8/>).

***

Наприкінці 1946-го і початку 1947 р. до США почали прибувати перші групи емігрантів з Європи. Їхали вони на запрошення, які їм прислали родичі, друзі або харитативні комітети. Це була так звана «політична еміграція», яку примусила їхати на чужину воєнна хуртовина. З часом зародилася думка створити спеціальну організацію, яка б допомагала тим, хто необізнаний з американською дійсністю та пануючими відносинами, без знання англійської мови. Отже, у Нью-Йорку, у 1947 р., було організовано товариство «Організація самопомочі української іміграції», членами якої могли стати тільки нові емігранти.

Слиж, Лідія. ОУА „Самопоміч“ 70 років служить громаді / Л. Слиж // Свобода. – Parsippany, NJ, 2020. – 03.01. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%9e%d0%a3%d0%90-%d0%a1%d0%b0%d0%bc%d0%be%d0%bf%d0%be%d0%bc%d1%96%d1%87-70-%d1%80%d0%be%d0%ba%d1%96%d0%b2-%d1%81%d0%bb%d1%83%d0%b6%d0%b8%d1%82%d1%8c-%d0%b3%d1%80%d0%be%d0%bc%d0%b0/>).

***

Українці й українські громади з-понад 15 країн світу взяли участь у новорічному марафоні привітань, який провело «Емігрантське радіо» з Т. Ваценко й І. Кокуцею. Першими на зв'язку були Нова Зеландія й Австралія. Також свої вітання для 65-мільйонної української спільноти виголосили або надіслали в повідомленнях українці й українські громади інших країн. Учасники марафону розповідали про життя своїх громад, особливості святкування Різдва та Нового року у своїх країнах перебування, вітали співгромадян зі святами та передусім бажали Україні й українцям перемоги, відновлення територіальної цілісності та миру.

Українці з усього світу привітали зі святами // Міст. – New York, 2020. – 01.01. (<http://meest-online.com/diaspora/world-diaspora/ukrajintsi-z-usoho-svitu-pryvitaly-zi-svyatamy/>).

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Глава правління компанії «Нафтогаз» А. Коболев заявив, що в компанії вважають за доцільне спрямувати кошти, отримані від «Газпрому» за рішенням Стокгольмського арбітражу, на проекти з додатковою економічною цінністю. Такими речами голова правління вважає енергоефективність, видобуток і інфраструктурні проекти. Він додав, що компанія не може витратити кошти без узгодження з Кабміном. На сьогодні «Нафтогаз» із цих грошей не витратив нічого.

В „Нафтогазе” рассказали о планах на деньги от „Газпрома” = [У „Нафтогазі” розповіли про плани на гроші від „Газпрому”] // Известия. – Москва, 2020. – 08.01. (<https://iz.ru/962156/2020-01-08/v-naftogaze-rasskazali-o-planakh-na-dengi-ot-gazproma>).

***

Глава політради української партії «Опозиційна платформа – За життя» В. Медведчук заявив про можливий дефолт в Україні у 2020 р. За його словами, до цього може призвести подальше поглиблення системної кризи української економіки, яке стало основним економічним результатом 2019 р. Також, на думку В. Медведчука, до дефолту веде збереження нинішньої фінансово-кредитної політики.

На Украине заявили о возможном дефолте в 2020 году = [В Україні заявили про можливий дефолт в 2020 році] // Обзор. – Вильнюс, 2020. – 07.01. (<https://www.obzor.lt/news/n56230.html>).

БЮДЖЕТ

Міністерство фінансів України відзвітувало про показники Держбюджету за минулий рік. Документ зведений з дефіцитом. За оперативними даними ДКСУ, загальний дефіцит був менше планового і становив 72,4 млрд грн. «Дефіцит загального фонду Державного бюджету був у межах планового показника в 69 млрд грн», – ідеться у звіті. Доходи держбюджету за підсумками 2019 р. зросли на 5,5 %. При цьому в Мінфіні підкреслили, що уряд у 2019 р. повністю профінансував захищені статті. Крім того, в Міністерстві зазначили економію за рядом соцпрограм. Окремо згадується про значне зниження державного боргу країни.

Минфин Украины свел с дефицитом годовой государственный бюджет = [Мінфін України звів з дефіцитом річний державний бюджет] // Известия. – Москва, 2020. – 02.01. (<https://iz.ru/960930/2020-01-02/minfin-ukrainy-svel-s-deficitom-godovoi-gosudarstvennyi-biudzheta>).

***

В бюджеті України на 2020 р. закріплено, що з 1 січня 2020 р. мінімальна зарплата в Україні становитиме 4723 грн або 12,347 російських рублів за поточним курсом. У Росії з першого січня теж підвищили мінімальну зарплату. Тепер вона становить 12130 руб., що на 217 руб. менше, ніж в українців. А це значить, як пише

видання, що в «багатій» путінській Росії розмір мінімальної заробітної плати став нижчим, ніж у «злиденній» Україні.

Украина ликует: минимальная зарплата в стране теперь больше, чем в России = [Україна радіє: мінімальна зарплата в країні тепер більша, ніж в Росії] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2020. – 02.01. (<https://bb.lv/statja/v-mire/2020/01/02/ukraina-likuet-minimalnaya-zarplata-v-strane-teper-bolshe-chem-v-rossii>).

ЕКОНОМІКА

Президент України В. Зеленський затвердив поправки до Закону «Про ринок електричної енергії» що забороняють імпорт електроенергії з Росії за двосторонніми договорами. У прес-службі глави держави відзначили, що «Кабінет Міністрів України має право скасовувати цю заборону на визначений ним строк з метою уникнення надзвичайної ситуації в об'єднаній енергосистемі» країни. Передбачається також, що за великого коливання цін на ринку Нацкомісія з державного регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг може встановлювати граничні ціни «на добу вперед». Київ припинив купувати російську електроенергію у 2015 р. У вересні 2019 р. Верховна Рада дозволила імпорт з Росії і Білорусі за двосторонніми договорами, у жовтні 2019 р. почалися поставки з Росії. Нова модель ринку електроенергії почала працювати в Україні з 1 липня 2019 р. Держава перестала бути єдиним покупцем і продавцем, а ціни стали незалежними.

В. Зеленский подписал закон о запрете импорта электроэнергии из России = [В. Зеленський підписав закон про заборону імпорту електроенергії з Росії] // DELFI. – Таллінн, 2020. – 01.01. (<https://rus.delfi.ee/daily/business/zelenskij-podpisal-zakon-o-zaprete-importa-elektroenergii-iz-rossii?id=88483383>).

***

Прес-служба корпорації з виноградарства і виноробної промисловості «Укрвинпром» повідомила, що Україна продовжить виробляти і реалізовувати, у тому числі на експорт, «коньяк України» і «шампанське України» в треті країни до початку 2026 р. У заяві говориться, що виноробна галузь у країні працює в умовах перехідного періоду, який визначений ст. 208 Угоди про асоціацію з Євросоюзом щодо використання географічних зазначень ЄС для позначення таких продуктів з України. Фахівці вважають, що перехід на нові найменування пов'язаний з істотними фінансовими втратами для української виноробної галузі, оскільки це великі навантаження на підприємства.

Украина продолжит экспорт „коньяка” и „шампанского” до 2026 года = [Україна продовжить експорт „коньяку” і „шампанського” до 2026 року] // Известия. – Вашингтон, 2020. – 04.01. (<https://iz.ru/961293/2020-01-04/ukraina-prodolzhit-eksport-koniaka-i-shampanskogo-do-2026-goda>).

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Міністерство розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства оприлюднило дані, що у 2019 р. Україна збрала понад 75 млн т зерна, побивши історичний рекорд, який був встановлений роком раніше. За інформацією відомства, у минулому році основними зерновими культурами були кукурудза, пшениця і ячмінь. Заступник голови Мінекономіки Т. Висоцький також повідомив, що 54 млн з 75 млн т намолоченого зерна планується поставити на зовнішні ринки.

В 2019 году Украина обновила рекорд урожая зерновых = [У 2019 р. Україна відновила рекорд врожаю зернових] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2020. – 14.01. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0114/c31519-9648550.html>).

***

Міністр розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства України Т. Мілованов повідомив, що законопроект про ринок землі готовий до розгляду в другому читанні українським парламентом. За словами Т. Мілованова, в законопроекті заклали норму про продаж землі іноземцям тільки після референдуму. Міністр зазначив, що банки будуть мати право власності на землю, але тільки ту, яку отримали як заставу після невиплати кредиту.

Законопроект о рынке земли на Украине рассмотрят во втором чтении = [Законопроект про ринок землі в Україні розглянуть у другому читанні] // Известия. – Москва, 2020. – 03.01. (<https://iz.ru/961140/2020-01-03/zakonoprojekt-o-rynke-zemli-na-ukraine-rassmotriat-vo-vtorom-chtenii>).

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Влада РФ очікує запуск газопроводу «Північний потік -2», будівництво якого було загальмоване санкціями США, у кращому випадку до кінця року. Однак, за оцінкою видання «КоммерсантЪ», це майже нічого не змінює для «Газпрому», який завдяки контракту з Україною має достатню кількість трубопровідних потужностей. І хоча теоретично при зростанні попиту у Європі може знадобитися збільшення транзиту через Україну понад контракт, більш реальною проблемою для монополії буде падіння експорту на тлі конкуренції зі скрапленим газом.

Барсуков, Юрий. „Северный поток-2” опаздывает на год, но „Газпром” справится с экспортом без новой трубы = [„Північний потік -2” спізнюється на рік, але „Газпром” впорається з експортом без нової труби] / Ю. Барсуков // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 13.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4219071>).

***

У листопаді 2019 р. «Газпром» заявив, що будівництво «Турецького потоку» завершено, і обидві труби наповнені газом. Початковий план російського енергетичного гіганта полягав у тому, що цей проект разом з «Північним потоком-2» буде завершено до кінця минулого року, і Росія наполягала, щоб обидва проекти були проведені в обхід «ненадійної» передачі через транспортну систему України. Однак затримка реалізації обох проектів (у т. ч. і на болгарській ділянці, за що В. Путін

звинуватив Болгарію), змусив Москву відкласти ці плани і домовитися з Україною про продовження договору, який минув у кінці 2019 р.

Как „Южен поток” стана „Турски поток” = [Як „Південний потік” став „Турецьким”] // Дневник. – Sofia, 2020. – 10.01. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2020/01/08/4013446_kak_jujen_potok_poluchi_pravo_na_vtori_jiv_ot/).

***

Виконавчий директор «Нафтогазу» Ю. Вітренко відзначив, що вперше за історію незалежності країна має контракт з гарантіями чітко визначених резервних потужностей, за які «Газпром» повинен платити незалежно від того, використовує вона їх, чи ні. Ю. Вітренко підкреслив, що Україна задоволена умовами газового контракту з «Газпромом» і вважає його найвигіднішим за всю історію незалежності країни. Він також додав, що російська компанія буде платити за резервовані потужності, а не за кількість газу, яка фактично надходить під час транзиту у Європу.

Нафтогаз назвал новый контракт с Газпромом самым выгодным для Украины за всю историю = [Нафтогаз назвал новый контракт с Газпромом самым выгодным для Украины за всю историю] // Обзор. – Вильнюс, 2020. – 10.01. (<https://www.obzor.lt/news/n56376.html>).

***

«Газпром» та українська сторона підписали добровільний інвестиційний арбітражний договір, який прокладає шлях для довгострокових газових транспортних контрактів, про це заступник міністра юстиції України І. Ліщина написав у Facebook. Він також опублікував фотографії документа з підписами представників «Газпрому» О. Бурмістрової та міністра юстиції України Д. Малюьски. І. Ліщина додав, що «підписання угоди відкриває шлях до транспортування газу між „Нафтогазом” та „Газпромом”, до яких прагнула Україна».

Россия и Украина решиха газов спор за миллиарди долари = [Росія та Україна вирішили суперечку щодо газу на мільярди доларів] // Дневник. – Sofia, 2020. – 10.01. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2019/12/30/4010876_russia_i_ukraina_reshiha_gazov_spor_za_miliardi_dolari/).

***

Заступник держсекретаря США з політичних питань Д. Хейл в інтерв'ю БНР заявив: «Ми розуміємо, що енергетична безпека дуже важлива для Європи, і ми розуміємо, що коли наші союзники мають безпечний доступ до енергії, вони стають сильнішими, більш надійними союзниками». «Проблема в тому, що у Москви є інші перспективи. Москва використовує свої джерела енергії як політичний інструмент для впливу, щоб розділити Європу», підкреслив політик. «Північний потік-2» і друга лінія «Турецького потоку» є проблемою, тому що вони забезпечують диверсифікацію енергії для Європи. «Вони дестабілізують Україну, тому що в Росії є можливість обійти трубопроводи на території України», – наголосив Д. Хейл.

САЩ: Втората линия на „Турски поток” ще разделя Европа = [Сполучені Штати: друга лінія „Турецького потоку” розколе Європу] // Дневник. – Sofia, 2020. – 10.01.

(https://www.dnevnik.bg/sviat/2020/01/10/4014717_sasht_втората_linii_na_turski_potok_shte_r_azdelia/).

***

Виконавчий директор «Нафтогазу» України Ю. Вітренко заявив, що «Газпром» відмовився від претензій на грошову компенсацію за поставки газу на території самопроголошених «ДНР» і «ЛНР». У 2017 р. «Газпром» оцінював поставки газу на підконтрольні сепаратистам території більш ніж у мільярд доларів. Компанія вимагала від Києва виплатити суму. Однак у 2018 р. Україна виграла цю суперечку в Стокгольмському арбітражі. «Нафтогаз» наполягав, що з російської сторони поставки на Донбас контролює сам «Газпром», а з української – ніхто.

„Газпром” отказался брать от Украины деньги за поставки в „ДНР” и „ЛНР” = [„Газпром” відмовився брати від України гроші за поставки в „ДНР” і „ЛНР”] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 09.01. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30368462.html>).

***

Генеральний директор ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» С. Макогон заявив, що українська сторона щорічно втрачатиме близько 450 млн дол. прибутку через запуск газопроводу «Турецький потік». С. Макогон зазначив, що Україна буде шукати нові ринки. «Потужності цього газопроводу ми пропонуємо іншим постачальникам, і якщо з'явиться ресурс газу в цьому регіоні, який буде економічно доцільним для імпорту в Україну, постачальники зможуть використовувати нашу ГТС», – сказав гендиректор. Раніше С. Макогон також заявив, що запуск «Турецького потоку» призведе до скорочення транзиту російського газу через Україну у 2020 р. на 15 млрд куб. м.

Из-за запуска „Турецкого потока” Украина будет терять ежегодно 450 млн долларов = [Через запуск „Турецького потоку” Україна втрачатиме щорічно 450 млн доларів] // Zerkalo. – Баку, 2020. – 09.01. (<https://zerkalo.az/iz-za-zapuska-turetskogo-potoka-ukraina-budet-teryat-ezhegodno-450-mln/>).

***

Газові потоки на півдні Європи з початком 2020 р. зазнали істотних змін: поставки російського газу в Болгарію і на захід Туреччини здійснюються через газопровід «Турецький потік», який офіційно відкривається тільки 8 січня. Поставки газу в Болгарію Трансбалканським газопроводом (через Україну, Молдову і Румунію) повністю припинені, демонструють дані «Булгартрансгаз».

Газовые потоки на юге Европы с началом 2020 года существенно изменились = [Газові потоки на півдні Європи з початком 2020 року суттєво змінилися] // Trend. – Баку, 2020. – 07.01. (<https://www.trend.az/business/energy/3173395.html>).

***

Запаси природного газу в підземних сховищах України станом на початок 2020 р. становили 18,934 млрд куб. м. У повідомленні також зазначено, що з листопада 2019 р., коли припинилося закачування і почався відбір палива для проходження опалювального сезону, запаси скоротилися приблизно на 13 %. Станом на 31 грудня сховища заповнені на 61 % від максимальної місткості, відбір газу становить 47,4 млн куб. м на добу.

Запасы газа Украины в подземных хранилищах составили 18,9 млрд куб. м = [Запасы газа Украины в подземных хранилищах склали 18,9 млрд куб. м] // Trend. – Баку, 2020. – 03.01. (<https://www.trend.az/world/other/3172413.html>).

***

На думку експерта з питань енергетики Вільного університету в Берліні Т. О'Доннелла, американські санкції проти компаній, які беруть участь у будівництві газопроводу «Північний потік-2», можуть надовго паралізувати цілий проект. Усе вказує на те, що підписана угода між «Газпромом» і «Нафтогазом» про транзит газу впродовж п'яти років – це великий успіх саме адміністрації у Вашингтоні. «Якби не санкції проти компаній, які беруть участь у побудові „Північного потоку-2“, які ухвалив Конгрес і підписав американський президент, то російський газ у Європу міг би дуже скоро перестати текти через українську територію», – переконаний експерт.

Kamieniecki, Jan. USA mogą zamrozić Nord Stream 2 na długo = [Санкції США можуть на довго заморозити „Північний потік – 2”] / J. Kamieniecki // Gazeta Polska Codziennie. – Warszawa, 2020. – 02.01. (<https://gpcodziennie.pl/124728-usamogazamrozicznordstream2nadlugo.html>).

***

Запаси підземного зберігання газу в Україні становили 18,9 млрд куб. м. З 1 листопада до 31 грудня 2019 р. цей обсяг знизився майже на 13 %. Поточні показники перевищують обсяг запасів 2018 р. на 36,4%, 2017 р. – на 28,9 %, 2016 р. – на 57,9 %. У 2019 р. сумарне закачування газу у сховища перевищило його відбір на 5,05 млрд куб. м. Відзначається, що новий опалювальний сезон Україна почала з максимальним об'ємом газу за останні 10 років – 21 млрд 783,68 млн куб. м.

Украина вошла в 2020 год с запасами в 19 млрд куб. м газа = [Україна увійшла в 2020 рік з запасами в 19 млрд куб. м газу] // Известия. – Москва, 2020. – 02.01. (<https://iz.ru/960879/2020-01-02/ukraina-voshla-v-2020-god-s-zapasami-v-19-mlrd-kub-m-gaza>).

***

Автор наголошує, що «США разом з Європою змусили „Газпром” продовжити поставки газу у Європу через територію України за новою угодою про транзит». Москва поступилася Києву майже у всіх своїх вимогах. Київ теж пішов на поступки – отримав у результаті 3 млрд дол. і ряд інших пільг. Сторони підписали новий

контракт. Термін дії документа – п'ять років. «За цей час Україна розраховує отримати понад 7 млрд дол.» – підкреслює автор публікації.

Эфиндиев, Мамед. Российский газ пошел в Европу. И с юга, и через Украину. Остался север = [Російський газ пішов до Європи. І з півдня, і через Україну. Залишилася північ] / М. Эфиндиев // Haqqin.az. – Баку, 2020. – 02.01. (<https://haqqin.az/news/166605>).

***

Україна та Росія підписали п'ятирічну угоду про транзит російського газу до Європи через Україну. Президенти В. Путін та В. Зеленський обговорили угоду по телефону та привітали один одного з новорічними святами, що свідчить про можливі зміни у стосунках між двома сторонами. Газова угода «створює позитивну атмосферу для вирішення інших двосторонніх проблем», – ідеться в повідомленні.

Russia, Ukraine finalise gas transit deal just before deadline = [Росія та Україна завершили підписання угоди про транзит газу безпосередньо до встановленого терміну] // The News. – Karachi, 2020. – 01.01. (<https://www.thenews.com.pk/print/591698-russia-ukraine-finalise-gas-transit-deal-just-before-deadline>).

***

Україна та Росія підписали угоду, яка гарантує, що російський газ продовжить постачатися через територію України до Європи протягом наступних п'яти років. Київ, який перебуває в конфлікті з Москвою з 2014 р., отримає в цей період еквівалент 7 млрд дол. на використання своєї території, а це життєво важливі кошти для бюджету колишньої радянської республіки. Угода, яка була підписана лише за 24 год. до закінчення чинного десятирічного контракту, запобігла можливій перешкоді потоку російського газу до Європи. Угода була підписана після п'ятиденних переговорів, які відбулися після зустрічі президента Росії В. Путіна з українським колегою В. Зеленським на початку грудня минулого року в Парижі. Угода дає можливість уникнути можливого конфлікту між Росією та Європою, від чого Україна виграє фінансово. Європейський Союз був стурбований тим, що російські поставки газу через Україну можуть бути припинені, якщо діюча угода закінчиться без її поновлення. Газове питання є частиною більш широкої політичної суперечки між Україною та Росією, наголошує автор.

Rússia e Ucrânia assinam acordo que garante fornecimento de gás para a Europa = [Росія та Україна підписали угоду щодо забезпечення постачання газу в Європу] // O Globo. – Rio de Janeiro, 2020. – 01.01. (<https://oglobo.globo.com/mundo/russia-ucrania-assinam-acordo-que-garante-fornecimento-de-gas-para-europa-24167923>)

***

Голова правління компанії «Нафтогаз» А. Коболев повідомив, що відділення незалежного оператора газотранспортної системи (ГТС) України від «Нафтогазу» завершено. За його словами, Україна виконала норму Третього енергопакету

Євросоюзу, а «Нафтогаз» перестав бути бенефіціаром оператора ГТС, але стає його клієнтом. А. Коболєв також додав, що це «була наймасштабніша енергетична реформа за всю історію незалежної України». Власником оператора ГТС стала компанія «Магістральні газопроводи України», яку контролює Мінфін країни – її група «Нафтогазу» передала акції оператора ГТС.

„Нафтогаз” сообщил о полном отделении независимого газового оператора = [„Нафтогаз” повідомив про повне відокремлення незалежного газового оператора] // Известия. – Москва, 2020. – 01.01. (<https://iz.ru/960728/2020-01-01/naftogaz-soobshchil-o-polnom-otdelenii-nezavisimogo-gazovogo-operatora>).

***

Російська енергетична компанія «Газпром» і українська держкомпанія «Нафтогаз» узгодили питання транзиту природного газу після грудня 2019 р. Про це йдеться в прес-релізі «Газпрому». Відповідні документи були підписані після переговорів у Відні. «Було підписано п'ятирічну угоду про продовження транзиту між „Газпром” і „Нафтогазом”», – заявив Президент України В. Зеленський. Україна отримає від операції не менше 7 млрд дол. (у перерахунку на євро – 6,26 млрд) за п'ять років дії угоди. За словами В. Зеленського, «сторони можуть продовжити контракт ще на десять років».

Киев и Москва достигли соглашения по транзиту газа = [Київ і Москва досягли угоди щодо транзиту газу] // День за днем. – Таллінн, 2020. – 01.01. (<https://rus.postimees.ee/6861558/kiiev-i-moskva-dostigli-soglasheniya-po-tranzitu-gaza>).

***

«Нафтогаз» і «Газпром» підписали новий контракт щодо транзиту палива за добу до закінчення терміну дії попереднього. Про це практично одночасно повідомили Президент України В. Зеленський і глава «Газпрому» О. Міллер. Переговори йшли у Відні п'ять днів. І Росії, і Україні довелося піти на значні поступки. Але якими б не були поступки, на думку автора, контракт потрібен і Москві, і Києву, і Брюсселю: «Росії необхідно поставляти у Європу паливо, поки не побудований „Північний потік-2”, а українська газотранспортна система зав'язана на транзиті зі сходу та на російських фінансах, Європі ж потрібно паливо – головний об'єкт суперечки», – констатує автор.

Рассохин, Александр. Как Москва и Киев договорились о транзите газа = [Як Москва і Київ домовилися про транзит газу] / А. Рассохин // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 01.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4214167>).

***

Президент України В. Зеленський повідомив, що українська енергетична держкомпанія «Нафтогаз» і російський «Газпром» підписали новий контракт про транзит газу з РФ до Європи. За його словами, договір укладено на 2020–2024 рр. з можливістю пролонгації ще на десять років. Міністр енергетики та захисту навколишнього середовища України О. Оржель заявив, що протягом найближчих

п'яти років перекачування російського газу буде щорічно приносити країні прибуток у розмірі 2–3 млрд дол.

Украина и РФ подписали контракт на транзит газа в Европу = [Україна і РФ підписали контракт на транзит газу в Європу] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2020. – 01.01. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0101/c31519-9645335.html>).

***

Глава Газотранспортної системи України С. Макогон повідомив, що Україна почала транзит газу у Європу. Організатором транзиту є компанія «Нафтогаз України». Він уточнив, що «перша ніч пройшла в штатному режимі».

Украина начала транзит газа в Европу по новому контракту с Россией = [Україна почала транзит газу в Європу згідно з новим контрактом з Росією] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 01.01. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30355025.html>).

ЯДЕРНА ЕНЕРГЕТИКА

На Південно-українській АЕС у Миколаївській області автоматично відключився від мережі енергоблок № 3. Про це повідомляє прес-служба НАЕК «Енергоатом». Як зазначається, причиною відключення стало спрацювання автоматичного захисту. Наразі фахівцями з'ясовуються причини спрацювання захисту. У прес-службі запевнили, що радіаційне, протипожежне і екологічне перебування на АЕС – у межах норми. Два енергоблоки сумарною потужністю 2040 МВт перебувають у робочому стані.

В Украине на АЭС произошло автоматическое отключение энергоблока = [В Україні на АЕС сталося автоматичне відключення енергоблоку] // Zerkalo. – Баку, 2020. – 05.01. (<https://zerkalo.az/v-ukraine-na-aes-proizoshlo-avtomaticheskoe-otklyuchenie-energobloka/>).

ПРОБЛЕМИ ЧАЕС

У середині грудня в Україні відзначили День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції. Указ про встановлення цієї пам'ятної дати підписав Президент України в листопаді 2006 р. У світі відзначають у квітні Міжнародний день пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф, але саме в грудні 1986 р. державною комісією був прийнятий в експлуатацію комплекс захисних споруд на Чорнобильській станції.

Україна відзначила День ліквідатора аварії на ЧАЕС // Свобода. – Parsippany, NJ, 2020. – 03.01. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%a3%d0%ba%d1%80%d0%b0%d1%97%d0%bd%d0%b0-%d0%b2%d1%96%d0%b4%d0%b7%d0%bd%d0%b0%d1%87%d0%b8%d0%bb%d0%b0-%d0%94%d0%b5%d0%bd%d1%8c-%d0%bb%d1%96%d0%ba%d0%b2%d1%96%d0%b4%d0%b0%d1%82%d0%be%d1%80%d0%b0/>).

РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

30 грудня українського туриста затримали за підозрою у спробі викрасти гаманець та парфуми в торговому закладі Zara Shopping Leblon. Через чотири дні його доставили в суд під вартою на слухання. Одна деталь: він не розмовляє португальською мовою. Тоді черговий суддя попросив «перекладача офіційної мови в Радянському Союзі. Якщо це неможливо, будь ласка, запитайте перекладача з російського консульства». Але СРСР припинив своє існування в 1991 р., коли Україна (де розмовляють українською) стала незалежною країною, яка п'ять років тому вступила в конфлікт із Росією. Далі непорозуміння продовжувалися. Російське консульство навіть відповіло, що через «дипломатичні проблеми відправити перекладача громадянину України неможливо». Через п'ять днів після арешту суддя прийняв прохання громадського захисника Ріо та відпустив українця. Магістрат розкритикував «непрацездатність держави», яка не тільки не змогла отримати перекладача, але «помилково» попросила допомоги у Росії, «країні, яка підтримує свій нинішній військовий стан» з Україною, ігноруючи «мовне розмаїття» між цими країнами.

Rogero, Tiago. Turista ucraniano é preso por tentativa de furto no Leblon, e juíza pede intérprete 'da União Soviética' = [Для українського туриста, заарештованого за спробу крадіжки в Леблоні, суддя запросив перекладача „з Радянського Союзу”] / T. Rogero // O Globo. – Rio de Janeiro, 2020. – 06.01. (<https://blogs.oglobo.globo.com/ancelmo/post/turista-ucraniano-e-preso-por-tentativa-de-furto-no-leblon-e-juiza-pede-interprete-da-uniao-sovietica.html>).

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

В останній раз мінімальну зарплату в Україні підвищували до 180 дол. Також з 1 січня зросте прожитковий мінімум – до 2027 грн (близько 87 дол.). Усього цей показник протягом року буде збільшуватися три рази і до кінця року виросте на 7,4 % – до 2189 грн (близько 94 дол.). Пенсії з початку року рости не будуть, мінімальний розмір залишиться на рівні грудня 2019 р. – 1638 грн (близько 70 дол.). Однак наступний етап їхнього підвищення заплановано на 1 липня, тоді мінімальна пенсія становитиме 1712 грн (близько 74 дол.), а з 1 грудня – 1769 грн (близько 76 дол.). Верховна Рада України раніше прийняла розроблений Кабміном держбюджет на 2020 р. з дефіцитом 2,09 % ВВП, інфляцією на рівні в 5,5 %, зростання економіки становитиме 3,7 %.

На Украине минимальная зарплата повышается до 200 долларов = [В Україні мінімальна зарплата підвищується до 200 доларів] // DELFI. – Таллінн, 2020. – 01.01. (<https://rus.delfi.ee/daily/business/na-ukraine-minimalnaya-zarplata-povyshaetsya-do-200-dollarov?id=88534439>).

СУСПІЛЬСТВО

Ана та Манель Ла-Валл шкодують, що їхнього сина в Іспанії визнають лише прийомною дитиною. Українська жінка, яка його виносила, уже кілька разів відмовилася від материнства, щоб підтримати в суді іспанську пару. Ана Кармен та Манель, одна з пар з міста Кастельон, яка їздила в Україну для участі в сурогатному процесі і, таким чином, познайомилася зі своїм сином, маленьким Манелем, наразі сподіваються виграти справу в суді після скарги, яку вони подали на центральну владу. Треба пам'ятати, що Ана та Манель, як і десятки іспанських родин, різко розкритикували позицію центрального уряду щодо того, щоб не приймати більше дітей, народжених в Україні, як іспанців, тим самим значно ускладнюючи ситуацію для пар, які їхали до Києва на зустріч своїх дітей після очікування дев'яти місяців вагітності сурогатних матерів. Зокрема, саме в. о. міністра юстиції Д. Дельгадо виступила проти сурогатства та за відмову приймати ДНК-тести, які акредитували іспанське батьківство та/або материнство дітей, народжених в українській столиці. Сурогатне материнство не має юридичного визнання в Іспанії, і саме тому сім'ї повинні переїхати до інших країн.

Vicente, Daniel. Gestación subrogada: la familia de La Vall que quedó atrapada en Ucrania, a juicio tras denunciar al Gobierno = [Сурогатне материнство: сім'я Ла-Валл, яка потрапила у пастку в Україні, в суді після заяв уряду] / D. Vicente // El Mundo. – Madrid, 2020. – 05.01. (<https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2020/01/05/5e1204d0fc6c83e4328b464c.html>).

ІСТОРІЯ

У січні минуло 55 років відтоді, як помер видатний поет В. Сосюра. Поет-патріот народився в січні 1898-го на станції Дебальцеве, за яку 2015 р. спалахнули запеклі бої між українськими воїнами та російськими агресорами. Класиком української літератури В. Сосюра став попри те, що, за словами поета, батьківщина його предків – добрих півсвіту. Але повсякденням родини В. Сосюри були злидні та голод. Вони жили, за його словами, «в напіврозваленій мазанці з тарантулами в покинутому саду». Але головне про В. Сосюру розповідь, звісно ж, його твір «Любіть Україну».

Голод, Ігор. 8 січня минуло 55 років відтоді, як помер видатний поет Сосюра / І. Голод // Міст. – New York, 2020. – 09.01. (<http://meest-online.com/history/figure/8-sichnyatynulo-55-rokiv-vidtodi-yak-pomer-vydatnyj-poet-sosyura/>).

***

Надія Сомко – унікальна художниця, яка є гордістю української нації. Вона народилася в Конотопі, у родині, що впродовж століть зберігала дух козацтва, а пращури належали до козацької старшини. Н. Сомко щедро збагатила українську мистецьку скарбницю завдяки поєднанню досконалої техніки, кипучого темпераменту, української живописної школи й високого патріотизму.

Леонтович, Олена. Слово про унікальну художницю Надію Сомко / О. Леонтович // Свобода. – Parsippany, NJ, 2020. – 09.01. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%a1%d0%bb%d0%be%d0%b2%d0%be-%d0%bf%d1%80%d0%be->

*%d1%83%d0%bd%d1%96%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d1%83-
%d1%85%d1%83%d0%b4%d0%be%d0%b6%d0%bd%d0%b8%d1%86%d1%8e-
%d0%9d%d0%b0%d0%b4%d1%96%d1%8e-%d0%a1/).*

***

Автор книги «Червоний голод: війна Сталіна з Україною» Е. Епплбаум вважає, що вторгнення радянських військ до східної частини Польщі ніколи формально не іменувалося вторгненням. Замість цього, як написав комісар Кожевников у радянській військовій газеті «Красная звезда», «Червона армія простягнула руку братньої допомоги робочим Західної України і Західної Білорусі, назавжди звільнивши їх від соціального і національного рабства». Радянський Союз ніколи не визнавав, що він захопив і анексував польські території: після закінчення війни ці землі залишилися частиною СРСР, а сьогодні вони входять до складу сучасних Білорусі та України. У той час загарбницьку операцію СРСР позиціонували як боротьбу, яка велася в інтересах «звільнених народів Західної України і Західної Білорусі».

Putin's big lie = [Велика брехня В. Путіна] / А. Applebaum // The Atlantic. – New York, 2020. – 05.01. (<https://www.theatlantic.com/ideas/archive/2020/01/putin-blames-poland-world-war-ii/604426/>).

***

Кілька знахідок зробили вчені в Україні в минулому році. У Києві біля Софійського собору знайшли споруду кінця XII століття. Під час розкопок археологи знайшли уламки кераміки, скла, браслети і монети пізніших часів. Скло для круглих віконних рам від часу вкрилося коричневим нальотом, а призначалися вони для віконних рам, які в ті часи були круглі. Багато відгуків у соцмережах отримала знахідка, яку реставратори зробили в Староакадемічному корпусі Києво-Могилянської академії. Тут учені виявили любовну записку початку XIX ст.

Кармазин, Игорь. В активном поиске: главные находки археологов в постсоветских странах = [В активному пошуку: головні знахідки археологів в пострадянських країнах] / И. Кармазин // Известия. – Москва, 2020. – 04.01. (<https://iz.ru/958774/igor-karmazin/v-aktivnom-poiske-glavnye-nakhodki-arkheologov-v-postsovetskikh-stranakh>).

***

Діти відомих людей перебувають під пильною увагою дослідників. Чим знаменитіші батько чи мати, тим ретельніше історики вивчають життєписи їхніх нащадків. Візьмімо, для прикладу, Петра Франка, Каменяревого сина. Чоловік був достойний, січовий стрілець, один із перших українських авіаторів, інженер-хімік, викладач. Певно, саме тому 1941 р. його розстріляли енкаведисти. Тепер його ім'ям названа авіаційна бригада у Старокостянтинові.

Бондарєв, Іван. Петро Франко та школа шпигунів у Станіславові / І. Бондарєв // Міст. – New York, 2020. – 01.01. (<http://meest-online.com/history/figure/petro-franko-ta-shkola-shpyhuniv-u-stanislavovi/>).

КУЛЬТУРА ТА НАУКА

Попова Гребля – тихе і спокійне село Вінницької області, яке сховалося у розкоші дикої природи аж на кордоні з Одещиною. На свято Маланки та Василя Попова Гребля вибухає галасливим, яскравим театралізованим дійством. Навіть за радянських часів, незважаючи на всі засудження чи заборони, мешканці села організовували своєрідний карнавал. Традиція вдягати хутряні маски, ходити вулицями, дебоширити і співати щедрівки жива у Поповій Греблі і до сьогодні. Ховаючись за масками (які досі виготовляють у селі за власними секретами), переодягнені щосили намагаються привернути до себе увагу своїми експресивними діями та акторською грою. Глядачі, які з'їжджаються у Попову Греблю, стають активними учасниками дійства, підкорюючись магії шаленого свята.

Шуткевич, Олеся. Маланка: карнавал подільських „циган” Містичне свято Маланки щороку відбувається у найвіддаленішому селі Вінниччини / О. Шуткевич // Час і Події. – Chicago [Illinois, USA], 2020. – 15.01. (<https://www.chasipodii.net/article/24036/>).

***

Актриса Віталіна Біблів грає в безлічі телевізійних серіалів. Водночас, в одній з її найсвіжіших робіт у великому кіно, фільмі «Брама», В. Біблів постала як серйозна драматична акторка, за що й отримала Національну кінопремію «Золота дзига». З акторкою поспілкувалась автор статті.

Базів, Любов. Віталіна Біблів: „У своєму житті не провела жодного заходу у вечірній сукні” / Л. Базів // Міст. – New York, 2020. – 09.01. (<http://meest-online.com/interview/vitalina-bibliu-u-svojemu-zhytti-ne-provela-zhodnoho-zahodu-u-vechirnij-sukni/>).

***

Філадельфійський відділ Українського музичного інституту (УМІ) разом із Українським освітньо-культурним центром і 43-м відділом Союзу українок Америки, представили свою версію казки «Червона Шапочка» у вигляді оперети з лібрето Л. Полтави та музикою В. Безкоровайного. Виставу показали в Українському центрі у Дженкінтавні (штат Пенсільванія). Задум цього проекту прийшов від Х. Юрчакевич, музичного директора оперети. Вона – віцепрезидентка УМІ Америки та заступник директора Філадельфійського відділу установи. Режисером вистави вона запросила В. Губіцьку, котра вже ставила велику кількість надзвичайних театральних вистав.

Пенкальська, Леся. „Червона Шапочка” завітала в околицю Філадельфії / Л. Пенкальська // Міст. – New York, 2020. – 09.01. (<http://meest-online.com/culture/chervona-shapochka-zavitala-v-okolytsyu-filadelfiji/>).

***

День народження М. Матіос збігається зі святом Миколая, яке ми нещодавно святкували. Вона народилася в грудні 1959 р. в с. Розтоки Путивльського району Чернівецької області. Відома і шанована українська письменниця, народна депутатка України VII і VIII скликання, лауреатка Національної премії України ім. Тараса Шевченка (2005), заслужена працівниця культури України (2008), почесна громадянка міста Чернівці. Сила слова М. Матіос схожа до творчості Лесі Українки, її порівнюють із Б. Акуніним і Г. Г. Маркесом. Але, як сказав М. Шевченко, «Марія Матіос пише, як Марія Матіос. Вона пише, як „новий Микола Гоголь”».

Стех, Ярослав. До 60-річчя видатної письменниці Марії Матіос / Я. Стех // Міст. – New York, 2020. – 09.01. (<http://meest-online.com/culture/do-60-richchya-vydatnoji-pysmennytsi-mariji-matios/>).

***

У Музеї космонавтики ім. С. Корольова в Житомирі з'явився симулятор пілотованого космічного корабля, аналогів якого досі в Україні не створювали. Раніше аналогічні тренажери використовувалися лише для підготовки професійних авіапілотів. М. Вілівчук, заступник голови Житомирської обласної ради, поінформував, що в металевій кабіні симулятора космічного корабля можна відчувати себе справжнім космонавтом і здійснити подорож у космічному просторі.

У Житомирі з'явиться унікальний зореліт // Міст. – New York, 2020. – 09.01. (<http://meest-online.com/science/space/u-zhytomyri-zyavytsya-unikalnyj-zorelit/>).

***

У Польщі у Вітражній залі Музею Любуської (Зелена Гура) пройшли дні української культури. Тут відбулась наукова конференція, де була представлена доповідь про нову українську еміграцію на Любуській землі, а також були представлені історичні та археологічні дослідження племен, які жили на цих землях, між ріками Одрою і Лабою.

Шляхтич, Василь. Гості відвідали дні української культури / В. Шляхтич // Свобода. – Parsippany, NJ, 2020. – 09.01. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%93%d0%be%d1%81%d1%82%d1%96-%d0%b2%d1%96%d0%b4%d0%b2%d1%96%d0%b4%d0%b0%d0%bb%d0%b8-%d0%b4%d0%bd%d1%96-%d1%83%d0%ba%d1%80%d0%b0%d1%97%d0%bd%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%be%d1%97-%d0%ba%d1%83%d0%bb%d1%8c/>).

***

У США музичні майданчики продовжують скасовувати виступи російського артиста І. Бутмана. Слідом за бостонським джаз-клубом RegattaBar концерт у рамках американського туру І. Бутмана скасував і джаз-клуб в Енн-Арбор, штат Мічиган. Запланований захід зник з календаря клубу Blue Llama Jazz після того, як місцеві

активісти організації Arts Against Aggression сповістили керівництво закладу про політичну позицію музиканта. Вони відзначили його підтримку агресивної політики Росії проти України, а також те, що він був довіреною особою В. Путіна на виборах у 2018 р., а також порушував рекомендації Держдепартаменту США не брати участь у музичному фестивалі Koktebel Jazz Party в анексованому Криму.

Клубы в США продолжают отменять выступления Игоря Бутмана = [Клубы в США продолжают скасовувати виступи Ігоря Бутмана] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 08.01. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30359920.html>).

***

Мер Івано-Франківська Р. Марцінків запропонував встановити пам'ятник на кордоні з Росією в Конотопі лідеру українських націоналістів С. Бандері. Він висловив думку, що в РФ досі бояться С. Бандеру, бо той до цього дня воює за українську державу і буде воювати роками, тому що в нього є послідовники. Ще Р. Марцінків домовився з мером Києва, де проходить реконструкція вулиці І. Франка, встановити пам'ятник І. Франку, і це буде куточок Івано-Франківська в Києві.

В Украине хотят поставить памятник Бандере, желательно поближе к России = [В Україні хочуть поставити пам'ятник Бандері, бажано ближче до Росії] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2020. – 07.01. (<https://bb.lv/statja/v-mire/2020/01/07/v-ukraine-hotyat-postavit-pamyatnik-bandere-zhelatelno-poblizhe-k-rossii>).

***

На Різдво в Україні ялинку прийнято прибирати не тільки різнокольоровими гірляндами і кулями, а й павутиною з павуками. Ця центральноевропейська традиція бере свій початок з легенди про різдвяних павучків і бідну вдову, яка тулилася в крихітній холодній халупі з двома дітьми.

Hærland M. Dette er klodens rareste juletradisjoner = [Найхімерніші різдвяні традиції світу] / M. Hærland // Dagsavisen. – Oslo, 2020. – 06.01. (<https://www.dagsavisen.no/kultur/dette-er-klodens-rareste-juletradisjoner-1.1637358%20%D0%9D%D0%BE%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%8F>).

***

В українському Конотопі в 40 км від кордону з Росією може з'явитися пам'ятник українському націоналісту С. Бандері. З ініціативою поставити монумент виступили мер Івано-Франківська Р. Марцінків та голова адміністрації Конотопа А. Семініхін. Передбачається, що пам'ятник С. Бандері буде встановлений обличчям до російського кордону, щоб «Бандера дивився на Кремль».

Украинские власти хотят поставить памятник С. Бандере недалеко от границы с РФ = [Українська влада хоче поставити пам'ятник С. Бандері недалеко від кордону з РФ] // Zerkalo. – Баку, 2020. – 04.01. (<https://zerkalo.az/ukrainskie-vlasti-hotyat-postavit-pamyatnik-bandere-nedaleko-ot-granitsy-s-rf/>).

***

До 25-річчя відродження Острозької академії (Рівненська область) у листопаді 2019 р. урочисто відкрито новий корпус університету. Зовнішній вигляд нового корпусу поєднує в собі сучасні тенденції та архітектурні традиції середньовіччя, що є відображенням гасла відродженої Острозької академії. Перед навчальним корпусом розташована академічна площа з унікальними скульптурами мисткині українського походження зі США М. Пилипенко-Кардиналовської. Дві її скульптури – «Зустріч» та «Шлях до себе» – університет придбав цього року. Ще 15 скульптур М. Пилипенко 2011 р. були передані від імені авторки до музею академії. М. Пилипенко-Кардиналовська народилася в Україні, з 1947 р. живе і працює у США. Вона закінчила художню школу Бостонського музею та університет у Бостоні. Скульптури – це не просто мистецькі твори, а й глибоке філософське і своєрідне бачення світу. Свій талант вона проявила не лише у скульптурі та художній фотографії, а й у поезії (автор поетичних збірок, виданих різними мовами).

Костюченко, Олексій. Відкрито новий навчальний корпус / О. Костюченко, А. Фещук // Свобода. – Parsippany, NJ, 2020. – 03.01. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%92%d1%96%d0%b4%d0%ba%d1%80%d0%b8%d1%82%d0%be-%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b8%d0%b9-%d0%bd%d0%b0%d0%b2%d1%87%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b8%d0%b9-%d0%ba%d0%be%d1%80%d0%bf%d1%83%d1%81/>).

***

Своє 50-річчя в листопаді 2019 р. святкував кобзар, бандурист і лірник, провідник гурту «Хорея Козацька», активіст українського культурного опору в пострадянські часи Т. Компаніченко. Його пісні звучали на Майдані під час революцій і на передовій лінії російсько-української війни. У січні цього року було презентовано спільний проект Українського інституту національної пам'яті, Т. Компаніченка та гурту «Хорея Козацька», присвячений 100-річчю Української революції. Усі пісні, що ввійшли до альбому «Українська революція» з'явилися у вільному доступі в Інтернеті.

Лук'янчук, Георгій. Кобзар святкував своє 50-річчя / Г. Лук'янчук // Свобода. – Parsippany, NJ, 2020. – 03.01. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%9a%d0%be%d0%b1%d0%b7%d0%b0%d1%80-%d1%81%d0%b2%d1%8f%d1%82%d0%ba%d1%83%d0%b2%d0%b0%d0%b2-%d1%81%d0%b2%d0%be%d1%94-50-%d1%80%d1%96%d1%87%d1%87%d1%8f/>).

***

У грудні 2019 р. в Кропивницькому в обласному художньому музеї одна з провідниць краєзнавчого руху Л. Гайда до 250-річчя з дня народження І. Котляревського провела презентацію виставки максимально візуалізованої поеми «Енеїда» – одного з перших творів, написаних сучасною українською мовою. У цьому краї І. Котляревський розпочинав свою військову службу і саме його «Наталкою Полтавкою» заявив про своє народження український професійний театр. Національний художній музей, який очолює Ю. Литвиненко, з участю 11 музейних

установ підготував унікальну виставку, на якій представлено 200 оригінальних експонатів.

Орел, Світлана. Поему „Енеїда” показали в деталях / С. Орел // Свобода. – Parsippany, NJ, 2020. – 03.01. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%9f%d0%be%d0%b5%d0%bc%d1%83-%d0%95%d0%bd%d0%b5%d1%97%d0%b4%d0%b0-%d0%bf%d0%be%d0%ba%d0%b0%d0%b7%d0%b0%d0%bb%d0%b8-%d0%b2-%d0%b4%d0%b5%d1%82%d0%b0%d0%bb%d1%8f%d1%85/>).

***

У Львові пройшла перша міжнародна асамблея «Українка у світі: професіоналізм, традиція». У Львові зустрілися учасниці з 27 держав на пошану 70-річчя Світової федерації українських жіночих організацій (СФУЖО). Гостей привітали ректор Львівської політехніки Ю. Бобало, президент Світового конгресу українців П. Грод, очільники Львівської обласної державної адміністрації М. Мальський та мер міста Львів А. Садовий.

Шемчук, Валентина. Жінки з усього світу зустрілися у Львові / В. Шемчук // Свобода. – Parsippany, NJ, 2020. – 03.01. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%96%d1%96%d0%bd%d0%ba%d0%b8-%d0%b7-%d1%83%d1%81%d1%8c%d0%be%d0%b3%d0%be-%d1%81%d0%b2%d1%96%d1%82%d1%83-%d0%b7%d1%83%d1%81%d1%82%d1%80%d1%96%d0%bb%d0%b8%d1%81%d1%8f-%d1%83-%d0%9b%d1%8c%d0%b2%d0%be/>).

***

Шість різних історій зібрав проект Ukraïner в одному фільмі. Кожна історія – про буденне життя різних людей і майже невідомих професій. Обирали героїв із різних куточків України, а їхнє життя геть не пов'язане одне з одним. Так автори проекту вирішили розказати про Україну. Знімали стрічку Ukraïner. The Movie впродовж півроку, долучилася команда у три сотні волонтерів, які шукали героїв для стрічки. Профінансував документальний фільм про країну Український культурний фонд на понад 1 млн грн. Презентували його в Центрі сучасного мистецтва М17.

Ukraïner презентував у Києві „реліктові” професії // Міст. – New York, 2020. – 01.01. (<http://meest-online.com/culture/cinema/ukrajiner-presentuvav-u-kyjevi-reliktovi-profesiji/>).

***

Фільм українських продюсерів О. Кохана і О. Макухіна Give Me Liberty («Дай мені свободу») потрапив у десятку найкращих фільмів 2019 р. Режисерська робота К. Михановського потрапила відразу в два рейтинги – The Hollywood Reporter і The Washington Post. Прем'єра фільму відбулася на фестивалі Sundance 2019, а допрацьовану версію представили в програмі «Двотижневик режисерів на Каннському кінофестивалі 2019». Стрічка отримала хороші відгуки в пресі.

«Абсолютно, прекрасно непередбачуваний від сцени до сцени, Give Me Liberty привабить вас своїми захоплюючими діями і вибухами різнобічного гумору», – зазначено у статті.

Українці – серед найкращих // Міст. – New York, 2020. – 01.01. (<http://meest-online.com/culture/cinema/ukrajintsi-sered-najkraschyh/>).

***

Як повідомила член Бакинського міжнародного центру мультикультуралізму М. Гончарук, у 2019 р. українська інтелігенція брала активну участь у популяризації творчої спадщини великого азербайджанського поета і мислителя Насімі. Однією з головних подій року було видання першої збірки творів Насімі українською мовою «Шляхом істини постав я сам...». Це був проект Державного центру перекладу Азербайджану, а з української сторони центр підключив справжніх професіоналів. У збірнику були представлені вірші Насімі українською мовою, які переведені раніше, а також нові переклади, які підготував видатний поет, перекладач Д. Чистяк. Збірник переказів Насімі був виданий в одному з кращих видавництв України «Саміт-книга», якому скоро виповнюється 20 років.

Украинцы присоединились к популяризации творчества Насими в 2019 году = [Українці приєдналися до популяризації творчості Насімі в 2019 році] // Trend. – Баку, 2020. – 01.01. (<https://www.trend.az/azerbaijan/society/3171929.html>).

РЕЛІГІЯ

Україна у 2018 р. посіла 11-те місце за релігійністю серед 34 країн Європи. За словами митрополита Православної церкви України Епіфанія, в Україні з початку незалежності збудували 4 тис. православних храмів. На його думку, це свідчить про високу духовність українців. В Україні працюють близько 20 тис. священників, виходять у світ понад 50 періодичних релігійних видань, діє 96 вищих і середніх церковних навчальних закладів. Їхня чисельність з часів здобуття незалежності збільшилась уп'ятеро. На сьогодні є 235 монастирів, кількість яких за ці роки зростає більш, ніж учетверо.

Бойко, Марія. Церков все більше, а моралі менше. Чому? / М. Бойко // Міст. – New York, 2020. – 09.01. (<http://meest-online.com/culture/spirituality/tserkov-vse-bilshe-a-moralimenshe-chomu/>).

***

Церкві святого Миколая, що в Тисмениці, 150 років, а її паламарю Петрові Федіку – 93. П. Федік паламарює в цьому храмі вже 30 років, священники називають його талісманом церкви і довіряють більше, ніж собі. Він пишається, що продовжує справу батька, і час від часу відчуває, що такий правильний життєвий шлях обрав. Церква святого Миколая датована 1886 р. Фундамент заклали на благодійні кошти місцевого коваля, який заробив свої статки в Австро-Угорщині. Доробляли церкву за

кошти громади. Освятили на Зелені свята у 1869 р. Вона стала відправним пунктом відродження УГКЦ у Тисмениці.

Мостова, Наталія. Дід Федик і його церква / Н. Мостова // Час і Події. – Chicago [Illinois, USA], 2020. – 08.01. (<https://www.chasipodii.net/article/24001/>).

***

Для українських вірян цьогорічні свята мали інше значення, ніж попередні – рік тому, напередодні православного Різдва, Константинопольський Патріарх Варфоломій I (духовно головуєчий православними у світі) визнав Православну церкву України (ПЦУ) однією з канонічних православних церков. Раніше Українська православна церква Київського патріархату об'єдналася з Українською автокефальною православною церквою, утворюючи ПЦУ. Її настоятелем було обрано єпископа Епіфанія (Думенко). Таким чином, в Україні вперше в історії було створено незалежну від Москви православною церкву. «У Москві тоді пророкували громадянську війну в Україні, і навіть розкол держави по Дніпру. Однак цього не сталося», – пише автор статті.

Szozzyn, Ruslan. Ukraina: Pierwsze Boże Narodzenie w wolnej Cerkwi : Ukraina znacząco osłabiła pozycję moskiewskiego patriarchy w prawosławiu. = [Україна: Перше Різдво у вільній церкві. Україна значно послабила позиції московського патріарха в православ'ї] / R. Szozzyn // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 07.01. (<https://www.rp.pl/Kosciol/200109602-Ukraina-Pierwsze-Boze-Narodzenie-w-wolnej-Cerkwi.html>).

***

У грудні 2019 р. з участю єпископату та духовенства Православної Церкви України Митрополит Київський і всієї України Епіфаній провів урочисту Літургію у Михайлівському Золотоверхому соборі на честь річниці об'єднання трьох гілок українського православ'я. На Літургії був присутній п'ятий Президент України П. Порошенко з дружиною та багато інших державних і громадських діячів.

Лук'яничук, Георгій. Перша річниця ПЦУ стала святом / Г. Лук'яничук // Свобода. – Parsippany, NJ, 2020. – 03.01. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%9f%d0%b5%d1%80%d1%88%d0%b0-%d1%80%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%b8%d1%86%d1%8f-%d0%9f%d0%a6%d0%a3-%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%bb%d0%b0-%d1%81%d0%b2%d1%8f%d1%82%d0%be%d0%bc/>).

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

З 16 січня вся реклама в Україні повинна бути державною мовою. Про відповідну вимогу Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» нагадали в Нацраді з питань телебачення і радіомовлення 13 січня. При цьому телерадіоорганізації зарубіжного мовлення, які ведуть мовлення офіційними мовами Євросоюзу, можуть розміщувати рекламу як цими мовами, так і українською. Це стосується і газет, що видаються мовами ЄС.

На Украине обяжут делать рекламу только на госязыке = [В Україні зобов'язують робити рекламу тільки державною мовою] // Известия. – Москва, 2020. – 13.01. (<https://iz.ru/963780/2020-01-13/na-ukraine-obiazhut-delat-reklamu-tolko-na-gosiazkye>).

СПОРТ

Захисник московського футбольного клубу «Динамо», вихованець донецького «Шахтаря» І. Ордець вважає, що збірна України сильніша за російську національну команду і в, першу чергу, це заслуга головного тренера А. Шевченка і його італійських помічників. За словами українського легіонера, до такої гри у збірній ішли два роки. Захисник зазначив: раніше в основному розраховували на самовіддачу, індивідуальні дії, а тепер основне – думка. Футболіст також висловив побажання, щоб команди Росії та України зустрілися влітку на чемпіонаті Європи-2020.

Украинский футболист „Динамо” сравнил свою сборную с российской = [Український футболіст „Динамо” порівняв свою збірну з російською] // Известия. – Москва, 2020. – 14.01. (<https://iz.ru/964208/2020-01-14/ukrainskii-futbolist-dinamo-sravnili-svoiu-sbornuiu-s-rossiiskoi>).

***

Українка Софія Яремчук захистила чемпіонський титул на змаганнях Best Woman у Римі (Італія). Десятикілометрову дистанцію вона пробігла за 32 хв. 45 сек., встановивши особистий рекорд. С. Яремчук уже кілька років живе і тренується в Італії – переїхала до матері, котра там працює. Щоб не сидіти без діла, дівчина зайнялася бігом. Її помітили менеджери у легкій атлетиці та запропонували виступити на офіційних змаганнях. Спортсменка перемогла і тепер стабільно виступає на легкоатлетичних стартах Італії. Із С. Яремчук поспілкувався автор статті.

Качурівський, Максим. Софія Яремчук: „Як рвонула зі старту, так більше жодної суперниці й не бачила” / М. Качурівський // Міст. – New York, 2020. – 01.01. (<http://meest-online.com/interview/sofiya-yaremchuk-yak-rvonula-zi-startu-tak-bilshe-zhodnoji-supernytsi-j-ne-bachyla/>).

ТУРИЗМ

Видання перелічує низку столиць, непереобтяжених увагою мандрівників, але при цьому достойних уваги. Столиця України теж у цьому списку. Автор зауважує, що Київ часто називають містом золотих куполів. Українську столицю у статті називають «матір'ю східної слов'янської цивілізації». На думку автора, місто багате на неймовірну архітектуру, мальовничі церкви й автентичну українську кухню. При цьому автор наголошує, що ні з чим не зрівняється збудована у ХХІ ст. Києво-Печерська лавра, включена до культурної спадщини ЮНЕСКО.

MacGregor, Sandra. Best Underrated Capital Cities You Need To Put On Your Bucket List = [Кращі міста з недооціненим капіталом, які ви повинні додати в свій список] / S. MacGregor // Forbes. – New York, 2020. – 06.01.

(<https://www.forbes.com/sites/sandramacgregor/2020/01/06/best-underrated-capital-cities-you-need-to-put-on-your-bucket-list/#208c106720a1>).

ДОБРОЧИННІ АКЦІЇ

Понад 2 тис. різдвяних подарунків-«миколайчиків» передала молодь української діаспори дітям українських бійців та вимушених переселенців. Акцію «Теплом зігріємо серця» вже вшосте організовує Спілка української молоді – одна з найбільших молодіжних українських організацій світу, заснована в 1925 р., яка має свої крайові структури в 12 країнах. Завдяки зусиллям сумівців із різних країн світу, за п'ять попередніх років проведення цього добродійного проекту дітям українських бійців передали понад 9,5 тис. пакунків із дарунками на загальну суму понад 270 тис. дол.

2,000 різдвяних подарунків дітям українських бійців // Гомін України. – Toronto, 2020. – 15.01. (<http://www.homin.ca/news.php/news/21410/group/19>).

НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ

Л. Шаосян, експерт з досліджень з Близького Сходу в університеті Нінся заявив, що аварія українського пасажирського реактивного судна стала трагедією, що виникла внаслідок надмірної напруги на Близькому Сході, і її можна було уникнути. Л. Шаосян описав трагедію, як несподіваний результат високої напруги в регіоні Перської затоки та високу готовність Ірану до нападу. «Це не повинно було статися. Тому всі сторони, включаючи Китай, закликають США та Іран до деескалації та збереження стриманості», – зауважив експерт у статті.

Crash called result of tensions = [Збій літака є результатом напруженості] // China Daily. – Beijing, 2020. – 13.01. (<https://epaper.chinadaily.com.cn/a/202001/13/WS5e1baacfa310fb3de82eb79f.html>).

***

Вище керівництво Міжнародних авіаліній України (МАУ), пише китайське видання, провело прес-конференцію, заявивши, що авіалайнер злетів за правилами, і від маршруту не було відхилень, і відповідальність за трагедію повністю покладається на іранську сторону. Віце-президент МАУ І. Сосновський звинуватив Іран у безвідповідальності за те, що він не закритий аеропорт після нападу Ірану на сили США в Іраку.

Ukraine International Airlines accuses Iran of irresponsibility = [Міжнародні Авіалінії України звинуватили Іран в безвідповідальності] // China Daily. – Beijing, 2020. – 12.01. (<https://www.chinadaily.com.cn/a/202001/12/WS5e1a5f92a310cf3e35583f3c.html>).

***

Прем'єр-міністр Грузії Г. Гахар під час телефонної розмови з Президентом України В. Зеленським заявив, що Грузія готова надати Україні всю необхідну

допомогу у зв'язку з катастрофою пасажирського літака в районі Тегерана. Г. Гахар заявив, що поділяє біль у зв'язку із загибеллю українських громадян в авіакатастрофі і висловив співчуття близьким жертв трагедії. У свою чергу В. Зеленський зазначив, що «головне зараз – провести повне і об'єктивне розслідування причин трагедії і українські експерти вже долучені до цього процесу».

Прем'єр-міністр Грузії пропонує президенту України допомогу в зв'язку з авіакатастрофою в Ірані = [Прем'єр-міністр Грузії запропонував Президенту України допомогу у зв'язку з авіакатастрофою в Ірані] // *Ехо Кавказа*. – Вашингтон, 2020. – 11.01. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30371581.html>).

***

Генеральна Прокуратура України перекваліфікувала кримінальну справу про катастрофу Boeing в Ірані і тепер вважає його не порушенням правил експлуатації повітряного транспорту, що спричинило загибель людей, а умисним убивством двох і більше осіб та знищенням літака. Рішення про перекваліфікацію справи було прийняте за результатами обробки даних про аварію літака, а також з урахуванням того, що Іран визнав провину в ракетному ударі по лайнеру.

Україна вважає ракетний удар по „Боїнгу” в Ірані „умисним убивством” = [Україна вважає ракетний удар по „Боїнгу” в Ірані „умисним убивством”] // *Бизнес&Балтия*. – Рига, 2020. – 12.01. (<https://bb.lv/statja/v-mire/2020/01/12/ukraina-schitaet-raketnyu-udar-po-boingu-v-irane-umyslennym-ubiystvom>).

***

У Державній думі Росії розкритикували позицію влади Ірану, яка визнала провину за крах пасажирського літака Boeing 737-800 МАУ, який помилково був збитий військовими близько Тегерана. Відповідну заяву зробив заступник голови комітету з оборони Ю. Швиткін. Депутат підкреслив, що ця подія – це «не позиція держави Іран, а помилка одного з військовослужбовців».

В РФ жорстко розкритикували Іран за визнання вини за збитий український Boeing = [У РФ жорстко розкритикували Іран через визнання вини за збитий український Boeing] // *Бизнес&Балтия*. – Рига, 2020. – 11.01. (<https://bb.lv/statja/v-mire/2020/01/11/v-rf-zhyostko-raskritikovali-iran-iz-za-priznaniya-viny-za-sbityy-ukrainskiy-boeing>).

***

Для української влади визнання Ірану в тому, що він ненавмисно збив український літак, не стало особливою несподіванкою, передає міністр закордонних справ України С. Маклін. Зокрема, С. Маклін заявив, що отримав від США і Великобританії інформацію, яка, за їхніми словами, була дуже переконливою. Згідно з цими даними, в український літак потрапила ракета.

Київ потребує величезну компенсацію за збитий Іраном літак = [Київ зажадав величезну компенсацію за збитий Іраном літак] // *Бизнес&Балтия*. – Рига, 2020.

– 11.01. (<https://bb.lv/statja/ekonomika/2020/01/11/kyev-potreboval-ogromnuyu-kompensaciyu-za-sbityu-iranom-samolyot>).

***

Ізраїльське видання пише, що командувач ВПС Корпусу вартових ісламської революції (КВІР) Е. А. Хаджизаде зізнався, що літак був помилково прийнятий за крилату ракету і тому збитий ракетою ППО ближнього радіусу дії. Е. А. Хаджизаде додав, що КВІР повідомив про аварію і її причини в той самий день, коли все сталося. Проте керівництво Ірану три дні приховувало справжнє підгрунття події, називало звинувачення в запуску ракети по літаку психологічною війною і заперечувало всі повідомлення західних розвідок про те, що літак упав через попадання в нього ракети. Президент України В. Зеленський очікує від Ірану не тільки якнайшвидшого і прозорого розслідування катастрофи українського літака, але і компенсації сім'ям загиблих, а також віддати під суд усіх винуватців трагедії.

Крушение украинского самолета: иранские власти знали причину, Зеленский требует компенсации = [Крах українського літака: іранська влада знала причину, В. Зеленський вимагає компенсації] // Вести. – Ришон-ле-Цион, 2020. – 11.01. (<https://www.vesty.co.il/articles/0,7340,L-5657824,00.html>).

***

Глава МЗС України В. Пристайко повідомив, що Україна отримала від США важливі відомості про катастрофу українського пасажирського літака в Ірані. Інформація була передана під час зустрічі Президента України В. Зеленського та В. Пристайка з тимчасовою повіреною у справах США в Україні К. Квін. За словами глави МЗС, відомості американської сторони будуть оброблені українськими експертами.

Украина получила от США важные сведения о крушении самолета в Иране – глава МИД = [Україна отримала від США важливі відомості про катастрофу літака в Ірані – глава МЗС] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2020. – 11.01. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0111/c31519-9647949.html>).

***

Президент України В. Зеленський виступив із заявою, що влада України розраховує на всеосяжне розслідування обставин загибелі в небі над Іраном 176-ти пасажирів і членів екіпажу, які перебували на борту українського пасажирського лайнера. В Україні вимагають повного визнання провини і компенсації з боку Ірану.

Украина потребовала от Ирана полного расследования авиакатастрофы = [Україна зажадала від Ірану повного розслідування авіакатастрофи] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 11.01. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30372020.html>).

***

Прем'єр-міністр Канади заявив, що в його уряді є інформація про те, що рейс 752 МАУ був збитий іранською ракетою. Д. Трюдо, який виступав на прес-конференції, додав, що це «могло статися навмисно». Літак «Боїнг 737» зазнав аварії через дві хвилини після зльоту, і на борту загинули 176 людей (пасажирів та екіпаж), переважно іранської та канадської національності. Щонайменше 63 громадянина Канади були на борту. Таке ж переконання має і президент США. «У мене є відчуття, що сталося щось дуже жахливе», – сказав Д. Трамп. Оцінка влади США полягає в тому, що аварія літака була випадковою. У той час протиповітряна оборона Ірану була в значній готовності через побоювання відплати США за атаку Ірану на його бази в Іраку. Цю можливість підтвердив і президент Д. Трамп, який сказав, що «хтось міг допустити помилку». У своїй заяві Міністерство транспорту Ірану відхилило це і назвало інформацію «безглуздими чутками», заявивши, що забезпечило повну співпрацю з боку іранської влади під час розслідування.

Ramos, Ricardo. Canadá acusa Irão de abater Boeing 737 = [Канада звинуватила Іран у збитті Boeing 737] / R. Ramos // Correio da Manhã. – Lisboa, 2020. – 10.01. (https://www.cmjornal.pt/mundo/detalhe/canada-acusa-irao-de-abater-boeing-737?ref=Pesquisa_Destaques)

***

Про те, що Іран причетний до аварії українського літака, напередодні заявив прем'єр-міністр Канади Дж. Трюдо і його колега з Великобританії Б. Джонсон. «Після того, як стане відомо, що ці звинувачення є справедливими, ніхто не посміє взяти на себе відповідальність за таку велику брехню», – заявив А. Рабей, представник іранської сторони. Звинувачення він назвав «психологічною операцією уряду США». Раніше Іран запросив до розслідування авіакатастрофи США, Канаду, Україну і компанію-виробника Boeing.

Иран отверг обвинения в том, что украинский самолет был сбит иранской ракетой = [Іран відкинув звинувачення в тому, що український літак був збитий іранською ракетою] // DELFI. – Таллінн, 2020. – 10.01. (<https://rus.delfi.ee/daily/abroad/iran-otverg-obvneniya-v-tom-что-ukrainskij-samolet-byt-sbit-iranskoj-raketoj?id=88610973>).

***

Американські ЗМІ, посилаючись на джерела в Пентагоні, а також в американській та іракській розвідках, повідомили, що український літак, який зазнав катастрофи недалеко від Тегерана, був помилково збитий іранською ракетою ППО. Американська компанія Сі-бі-ес з посиланням на джерела в американській розвідці стверджує, що радары зафіксували інфрачервоні сліди двох ракетних пусків, слідом за якими був відзначений спалах вибуху.

Премьер Канады Д. Трюдо: Иран по ошибке сбил украинский самолет = [Прем'єр Канади Д. Трюдо: Іран помилково збив український літак] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2020. – 10.10. (<https://bb.lv/statja/v-mire/2020/01/10/premer-kanady-tryudo-iran-po-oshibke-sbil-ukrainskiy-samolet>).

***

Фахівці української державної комісії з розслідування обставин загибелі українського «Боїнга» оглянули уламки авіалайнера МАУ. Версія несправності двигунів не підтверджується. Іранська сторона представила попередню інформацію. За даними видання, українцям поки не надали дані радарів управління повітряним рухом. Іранці демонструють нормальний діалог, немає сигналів, що якусь інформацію навмисно хочуть приховати, поки все досить коректно і відкрито, наголошується у статті.

Теракт или взрыв зенитной ракеты: в Киеве озвучили версии гибели самолета = [Теракт або вибух зенітної ракети: у Києві озвучили версії загибелі літака] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2020. – 10.01. (<https://bb.lv/statja/v-mire/2020/01/10/terakt-ili-vzryv-zenitnoy-rakety-v-kieve-ozvuchili-versii-gibeli-samoleta>).

***

Канада має у своєму розпорядженні розвіддані з декількох джерел про те, що Boeing 737 МАУ в Тегерані був збитий іранською ракетою «земля-повітря», заявив канадський прем'єр-міністр Дж. Трюдо. «Можливо, це було ненавмисно», – сказав він, додавши, що Канада співпрацює з партнерами, щоб забезпечити повне і прозоре розслідування для встановлення справжніх причин авіакатастрофи. Пізніше глава уряду Великобританії Б. Джонсон також заявив, що є докази, які підтверджують, що Boeing збили іранською ракетою, «можливо, ненавмисно».

Украинский Boeing сбила иранская ракета – премьеры Канады и Великобритании = [Український Boeing збила іранська ракета – прем'єри Канади і Великобританії] // Газета.uz. – Ташкент, 2020. – 10.01. (<https://www.gazeta.uz/ru/2020/01/10/boeing-crash/>).

***

Український літак, що розбився в Ірані, незабаром після зльоту з Тегерану, загорівся, перш ніж вдаритися об землю, згідно з первинним звітом іранської влади, яка відмовилася надати «чорні скриньки» американському Boeing. Модель 737-800 вилетіла з міжнародного аеропорту Імама Хомейні і розбилася лише через п'ять хвилин після зльоту. Загибло 176 пасажирів літака, включаючи пасажирів та екіпаж Міжнародних авіаліній України (МАУ). Серед загиблих на PS752 є 82 іранці, 63 канадці (переважно з подвійною іранською національністю), 11 українців, 10 шведів, чотири афганці, троє німців і стільки ж британських громадян, які вилетіли до Києва. У доповіді організації цивільної авіації Ірану цитуються свідки, які бачили із землі, як літак, якому було лише три роки і який пройшов огляд за три дні до вильоту, був охоплений полум'ям. Влада Ірану пояснила, що у літака виникли технічні проблеми невдовзі після зльоту і він рухався назад до аеропорту Тегерану перед тим, як зазнати аварії. Однак ця проблема не була ніде зафіксована, адже пілоти не спілкувалися з жодними диспетчерами повітряного руху, щоб повідомити про таку ситуацію. Літак зник з радарів на висоті 2440 м.

Irán dice que el avión ucraniano accidentado estaba en llamas antes de caer y que los pilotos no dieron la alerta = [Іран повідомив, що український літак, який розбився горів

перед падінням і що пілоти не давали оповіщення] // El País. – Madrid, 2020. – 09.01. (https://elpais.com/internacional/2020/01/09/actualidad/1578552717_911895.html).

***

В Офісі Президента України оголосили, що президент Ірану Х. Рухані в телефонній розмові з В. Зеленським попросив вибачення за збиття українського «Боїнга». Розмова відбулася з ініціативи лідера Ірану. Х. Рухані попросив пробачення за трагедію, що сталася внаслідок «помилкових іранських військових дій». Президент Х. Рухані запевнив, що винні будуть притягнуті до відповідальності, яка повністю покладається на Тегеран. У своєму дописі у Twitter Х. Рухані висловив співчуття українському народу. «Внутрішнє розслідування збройних сил Ірану показало, що запуск ракет, внаслідок помилки, спричинив жахливу катастрофу і призвів до загибелі 176 невинних людей», – написав Х. Рухані, запевнивши, що Ісламська Республіка Іран «глибоко шкодує про цю катастрофічну помилку».

Kazimierzczuk, Agnieszka. Prezydent Iranu prosi o przebaczenie = [Президент Ірану просить пробачення] / A. Kazimierzczuk // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 09.01. (<https://www.rp.pl/Katastrofy/200119855-Prezydent-Iranu-prosi-o-przebaczenie.html>).

**

Експерт з питань авіації К. Шелленберг із Гамбургу вказує на те, що наразі відсутні переконливі фото уламків українського літака, які б могли дати вичерпну інформацію про характер пошкоджень. Лише так можна було б зрозуміти, як загорівся літак і чи був якийсь зовнішній вплив на нього. Літак, який зазнав катастрофу, точно був у хорошому стані. Незадовго до аварії він був у Парижі, Мілані й Лондоні. «Для входу у повітряний простір ЄС потрібно відповідати строгим технічним вимогам», – сказав німецький експерт. Підозру викликає те, що екіпаж не подав сигнал тривоги. Це свідчить про те, пише Handelsblatt, що на борту відбулися певні події, які спричинили хаос у кабіні пілотів. На фото з місця падіння лайнера видно сильно пошкоджені двигуни. Але питання про те, чи стали вони такими ще в повітрі, лишається відкритим.

Koenen, Jens. Ukrainische Airline MAU 176 Tote bei Flugzeugabsturz nahe Teheran – Spekulationen über Ursache = [Українська авіакомпанія МАУ: 176 загинули в авіакатастрофі поблизу Тегерану – спекуляції щодо причини] / J. Koenen, A. Ballin // Handelsblatt. – Düsseldorf, 2020. – 09.01. (<https://www.handelsblatt.com/politik/international/ukrainische-airline-mau-176-tote-bei-flugzeugabsturz-nahe-teheran-spekulationen-ueber-ursache/25398556.html?ticket=ST-320741-Qfk2bnvfqCPICfXIAwrf-ap2>).

***

Президент України В. Зеленський оголосив 9 січня днем національного трауру за жертвами катастрофи літака «Боїнг» під Тегераном – найбільшою авіакатастрофою в новітній історії України. «Щоб ушанувати пам'ять загиблих, Президент постановив приспустити прапори України в державних, регіональних, ділових та урядових відомствах», – ідеться в повідомленні Офісу Президента України. В. Зеленський

пообіцяв своїм співгромадянам, що буде проведене повне та незалежне розслідування причин аварії.

Lusa. Presidente da Ucrânia decreta luto nacional pelos mortos na queda de avião no Irão = [Президент України оголосив національну жалобу за загиблими в авіакатастрофі в Ірані] / Lusa // Correio da Manhã. – Lisboa, 2020. – 09.01. (<https://www.cmjornal.pt/mundo/detalhe/presidente-da-ucrania-decreta-luto-nacional-pelos-mortos-na-queda-de-aviao-no-irao>).

***

Екіпаж українського літака, який зазнав аварії в Тегерані, не звертався за допомогою по рації і намагався повернутися в аеропорт, ідеться в попередньому звіті іранського розслідування. Дані були оприлюднені органом цивільної авіації Ірану і містяться в попередньому звіті про катастрофу, у результаті якої загинули 176 людей (83 іранці, 63 канадці, 11 українців, 10 шведів, чотири афганці, троє німців та три британці) у катастрофі, яка сталася 8 січня незабаром після вильоту з аеропорту столиці Ірану. Перші дані, представлені владою Ірану, вказували на наявність технічних проблем у місці виникнення авіакатастрофи. Катастрофа сталася через кілька годин після запуску іранських ракет по двох базах міжнародної коаліції під керівництвом США в Іраку, під час операції помсти за загибель іранського генерала К. Сулеймані.

Lusa. Relatório preliminar diz que avião ucraniano não pediu ajuda e tentava voltar ao aeroporto de Teerão = [Попередній звіт свідчить, що український літак не звертався за допомогою і намагався повернутися в аеропорт Тегерану] / Lusa // Correio da Manhã. – Lisboa, 2020. – 09.01. (https://www.cmjornal.pt/mundo/detalhe/relatorio-preliminar-diz-que-aviao-ucraniano-nao-pediu-ajuda-e-tentava-voltar-ao-aeroporto-de-teerao?ref=Pesquisa_Destaques).

***

Автор, аналізуючи надзвичайну подію щодо падіння українського літака, наголошує, що «історія про відмову двигуна видається недостовірною, хоча американська преса охоче за неї схопилася». Дуже схоже на те, що якийсь іранський зенітник зробив помилку і збив літак, підкреслює автор. «Незадовго до цього іранський режим випустив горезвісні 15 ракет по цілях в Іраку. Він, мабуть, хотів створити пропагандистський сюжет для внутрішнього вживання (іранські державні ЗМІ брехливо стверджують, що від ракетних ударів загинуло 30 американців, – причому канал MSNBC без тіні сумніву повторив за ними цю брехню), не давши при цьому президенту Д. Трампу підстав для удару у відповідь. «Однак іранці злякалися, що Д. Трамп завдасть удару у відповідь непропорційною силою, і в результаті місцеві військові, що не відрізняються професіоналізмом, занервували і випадково збили літак», – констатує автор.

Mckay, Scott. Are We Really Not Going to Talk About That Ukrainian 737? = [Невже загибель українського літака не заслуговує обговорення?] / S. McKay // The American Spectator. – Alexandria, 2020. – 09.01. (<https://spectator.org/are-we-really-not-going-to-talk-about-that-ukrainian-737/>).

***

За даними джерел, український літак був збитий ракетою класу земля-повітря Тор-М1 російського виробництва, що складається на озброєнні протиповітряної оборони Ірану. Іранські оборонні системи були активні після атаки Корпусу вартових ісламської революції (КВІР) на військові бази США в Іраку, відзначили джерела. Центральне командування Збройних сил США, Держдепартамент і Рада національної безпеки відмовилися коментувати ці відомості. США зафіксували сигнал іранського радара і два спалахи від пуску ракет, що викликало інфрачервоний спалах вибуху. «Версія про те, що український літак, який зазнав катастрофи в аеропорту Тегерана, був збитий іранською ракетою, не відповідає дійсності», – заявив глава Організації цивільної авіації Ірану А. Абедзаде. «Ракетна атака на Boeing МАУ неможлива, в Ірані дії військових і цивільних секторів повністю скоординовано», – зазначив А. Абедзаде. Він підкреслив, що в момент аварії літака на тій самій висоті перебували ще кілька повітряних суден.

Украинский Boeing был сбит по ошибке российской ракетой = [Український Boeing був збитий помилково російською ракетою] // DELFI. – Таллінн, 2020. – 09.01. (<https://rus.delfi.ee/daily/abroad/newsweek-ukrainskij-boeing-byl-sbit-po-oshibke-rossijskoj-raketoj?id=88609427>).

***

Україна досліджує багато версій – включаючи ракетний удар або теракт – в аварії Boeing 737, у якій загинуло 176 людей, включаючи пасажирів та екіпаж, незабаром після вильоту з Тегерану. Іран невдовзі після катастрофи заявив, що найбільш імовірною причиною інциденту стала пожежа, яка спричинила вибух. Голова РНБО О. Данилов зустрівся з іранськими та міжнародними органами цивільної авіації, щоб проаналізувати всі потенційні причини аварії. «Вивчаються різні версії», – сказав О. Данилов у повідомленні. Серед досліджених потенційних причин О. Данилов вказав на знищення літака зенітною ракетою «Тор» – через інформацію про виявлення можливих фрагментів російської ракети поблизу місця аварії – у результаті вибуху всередині літака, тобто теракту або зіткнення з безпілотником. Зі свого боку, уряд Ірану запевнив, що причиною пожежі та подальшого вибуху, які призвели до того, що літальний апарат врізався в землю, був «технічний дефект». Організація цивільної авіації Ірану вказала у своєму першому звіті, що літак спочатку прямував на захід і змінив курс після виявлення проблеми, намагаючись повернутися в міжнародний аеропорт імені Імама Хомейні в Тегерані.

¿Misil, atentado o un fallo técnico? Ucrania investiga el accidente del Boeing en Irán = [Ракета, атака чи технічний збій? Україна розслідує аварію Боїнга в Ірані] // El Confidencial. – Madrid, 2020. – 09.01. (https://www.elconfidencial.com/mundo/2020-01-09/ucrania-accidente-boeing-iran-ataque-misil-fallo_2404572/).

***

Після зльоту українського пасажирського лайнера на висоту 8 тис. футів інформація про нього зникла з радарів, втрачаючи висоту, літак упав на землю. Про

це сказав голова Організації цивільної авіації Ірану А. Абідзаде. За його словами, літак упав на парк і вибухнув. А. Абідзаде додав, що після появи технічної проблеми літак розвернувся, і саме тоді сталося загоряння. Від екіпажу літака не надходило жодних повідомлень про незвичайні обставини польоту. Глава Організації цивільної авіації додав, що Україні як стороні, що використовує літак, і США – як країні-виробнику, а також Швеції і Канаді, чії громадяни перебували в літаку, спрямована попередня інформація.

Иран обнародовал предварительный отчет о крушении украинского авиалайнера = [Иран оприлюднив попередній звіт про катастрофу українського авіалайнера] // Trend. – Баку, 2020. – 09.01. (<https://www.trend.az/iran/society/3174796.html>).

***

Іран запропонував національному управлінню США з безпеки на транспорті (НУБТ) узяти участь у розслідуванні обставин і причин катастрофи українського пасажирського літака Boeing 737 в Тегерані. Пропозицію Ірану було направлено через Міжнародну організацію цивільної авіації (ІКАО). НУБТ є спеціалізованим незалежним відомством федерального уряду США. Його штаб-квартира розміщується у Вашингтоні. Управління складається з дев'яти регіональних підрозділів у різних частинах країни. Як правило, у вивченні обставин авіапригод за кордоном з літаками, які виробляються компанією Boeing, беруть участь фахівці Федерального авіаційного управління США і НУБТ.

Иран пригласил власти США к участию в расследовании крушения украинского Boeing 737 = [Иран запросил vláду США до участі в розслідуванні катастрофи українського Boeing] // Zerkalo. – Баку, 2020. – 09.01. (<https://zerkalo.az/iran-priglasil-vlasti-ssha-k-uchastiyu-v-rassledovanii-krusheniya-ukrainskogo-boeing-737/>).

***

Західна розвідка вважає, що літак МАУ, що впав у Тегерані, не збитий ракетою. За попередньою версією, лайнер розбився через технічну несправність. Співрозмовник агентства уточнив: ніяких доказів того, що літак збила ракета, немає. Західні служби розвідки стверджують, що є свідчення перегріву двигуна літака. На їхню думку, це можна вважати найбільш імовірною причиною аварії. Boeing відмовився дати агентству коментар із цього приводу.

Крушение украинского Boeing: западная разведка назвала свою версию о причинах авиакатастрофы, Иран опубликовал отчет = [Аварія українського Boeing: західна розвідка назвала свою версію про причини авіакатастрофи, Іран опублікував звіт] // DELFI. – Таллінн, 2020. – 09.01. (<https://rus.delfi.ee/daily/abroad/krushenie-ukrainskogo-boeing-zapadnaya-razvedka-nazvala-svoyu-versiyu-o-prichinah-aviakatastrofy-iran-opublikoval-otchet?id=88599909>).

***

Про пошкоджені «чорні ящики» збитого українського літака заявив глава Організації цивільної авіації Ірану А. Абедзаде, пославшись на початкові дані

розслідування. «Бортові самописці перебувають у розпорядженні групи, що розслідує катастрофу. Обидва „чорні ящики” були пошкоджені в результаті аварії і пожежі». За його словами, «у пристроях збереглися блоки пам’яті, проте на них помітні фізичні ушкодження».

Оба „черных ящика” разбившегося украинского Boeing повреждены = [Обидва „чорні ящики” українського літака Boeing, що розбився, пошкоджені] // DELFI. – Таллінн, 2020. – 09.01. (<https://rus.delfi.ee/daily/abroad/oba-chernyh-yaschika-razbivshegosya-ukrainskogo-boeing-povrezhdeny?id=88609321>).

***

Уряд України призупинив польоти всіх українських авіакомпаній над територією Ірану. Про це заявив журналістам Прем’єр-міністр України О. Гончарук. «До з’ясування причин трагедії ми прийняли рішення про припинення роботи українських авіакомпаній в авіапросторі Ірану», – сказав О. Гончарук на брифінгу у зв’язку з катастрофою українського літака в Тегерані. Він додав, що до моменту події Україна не бачила передумов для прийняття такого рішення.

Полеты украинских авиакомпаний над Ираном приостановлены = [Польоти українських авіакомпаній над Іраном припинені] // Zerkalo. – Баку, 2020. – 09.01. (<https://zerkalo.az/polety-ukrainskih-aviakompanij-nad-iranom-priostanovleny/>).

***

Прем’єр Канади Д. Трюдо заявив, що країна має у своєму розпорядженні розвіддані, які свідчать, що Boeing 737-800 МАУ в Тегерані був випадково збитий іранською ракетою. Телеканал СВС повідомляв, що Вашингтон передав Оттаві розвідувальну інформацію, яка підтверджує версію про те, що причиною аварії Boeing 737-800 став залп з іранського зенітно-ракетного комплексу. Водночас Д. Трюдо закликав не поспішати з висновками і провести всебічне і прозоре розслідування для встановлення справжніх причин авіакатастрофи.

Премьер Канады заявил о наличии разведданных о том, что Иран сбил Boeing = [Прем’єр Канади заявив про наявність розвідданих про те, що Іран збив Boeing] // Обзор. – Вільнюс, 2020. – 09.01. (<https://www.obzor.lt/news/n56399.html>).

***

Секретар РНБО О. Данилов заявив, що однією з головних версій катастрофи українського «Боїнга» в Ірані є потрапляння російської ракети ЗРК «Тор». Українські експерти з комісії щодо краху літака Boeing-737, за його словами, уже прибули до Ірану. Там вони мають намір шукати саме уламки російської ракети. За словами секретаря РНБО, до складу української комісії включені, у тому числі, фахівці, які беруть участь у розслідуванні катастрофи іншого лайнера – малайзійського «Боїнга» МН17, який розбився 17 липня 2014 р. на Донбасі.

СНБО Украины: одна из главных версий падения „Боинга” в Иране – попадание российской ракеты ЗРК „Тор” = [РНБО України: одна з головних версій падіння „Боїнгу”

в Ірані – потрапляння російської ракети ЗРК „Тор”] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 09.01. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/samolet-ukraine-iran-raketa/30368076.html>).

***

РНБО України серед інших причин падіння українського літака розглядає зіткнення лайнера з безпілотником або «іншим літаючим об'єктом». Прибула до Ірану українська комісія щодо розслідування катастрофи Boeing 737 має намір шукати уламки російської ракети ЗРК «Тор». Спецслужби США, Канади припускають, що причиною катастрофи стала технічна несправність. Про технічні неполадки на борту повідомили також іранські фахівці. Очевидці аварії говорили, що літак загорівся в повітрі та вибухнув після падіння. МАУ заявили, що «літак, який зазнав катастрофи, перед вильотом був справний».

Україна назвала теракт и ракетный удар среди основных версий крушения „Боинга” = [Україна назвала теракт і ракетний удар серед основних версій катастрофи „Боїнга”] // DELFI. – Таллінн, 2020. – 09.01. (<https://rus.delfi.ee/daily/abroad/ukraina-nazvala-terakt-i-raketnyj-udar-sredi-osnovnyh-versij-krusheniya-boinga?id=88601933>).

***

В. Зеленський заявив: «Я прошу всіх – особливо коли Україна перебуває в умовах інформаційної війни, утриматися від маніпуляцій, спекуляцій, теорій змови, поспішних категоричних оцінок і неперевірених версій». У катастрофі, за офіційними даними, загинули 11 українців, серед них – дев'ять членів екіпажу. «Пріоритетом для України є встановлення причин авіакатастрофи. Ми обов'язково дізнаємося правду», – підкреслив Президент України. Він також висловив співчуття сім'ям усіх, хто загинув на борту «Боїнга». За словами глави держави, у справі про катастрофу біля столиці Ірану місцева влада вже почала «детальне і незалежне розслідування відповідно до норм міжнародного права». В. Зеленський додав, що вивченням причин аварії займається спеціальна комісія при Організації цивільної авіації Ісламської республіки Іран.

„Это не тема для хайпа и лайков в соцсетях”. Зеленский сделал заявление по крушению „Боинга” в Иране = [„Це не тема для хайпу і лайків в соцмережах”. В. Зеленський зробив заяву про аварію „Боїнга” в Ірані] // DELFI. – Таллінн, 2020. – 09.01. (<https://rus.delfi.ee/daily/abroad/eto-ne-tema-dlya-hajpa-i-lajkov-v-socsetyah-zelenskij-sdelal-zayavlenie-po-krusheniyu-boinga-v-irane?id=88604463>).

***

На тлі посилення напруженості між Сполученими Штатами та Іраном у зв'язку з ракетними ударами по базах США в Іраку, авіакатастрофа літака МАУ Boeing 737-800 в Тегерані викликала спекуляції. Незабаром після інциденту посольство України в Ірані відхилило тезу про терористичну або ракетну атаку, заявивши, що ця аварія була спричинена «несправністю двигуна літака». Однак згодом цю заяву замінили іншою, наголосивши тепер, що робити висновки зарано. «Інформація про причини катастрофи літака буде з'ясована комітетом, – сказали в українському посольстві. – Будь-які заяви про причини до розслідування є неофіційними».

Após descartar ataque, Ucrânia diz que é cedo para conclusões sobre queda de avião no Irã = [Після спростування атаки, Україна вважає, що рано робити висновки щодо авіакатастрофи в Ірані] // O Globo. – Rio de Janeiro, 2020. – 08.01. (<https://oglobo.globo.com/mundo/apos-descartar-ataque-ucrania-diz-que-cedo-para-conclusoes-sobre-queda-de-aviao-no-ira-24176989>).

***

Падіння Boeing 737-800 МАУ поблизу Тегерана дає ґрунт для численних спекуляцій щодо його причини. Про це пише Forbes, додаючи, що рейс PS 752 нормально злетів з міжнародного аеропорту імені Імама Хомейні в Тегерані. Два експерти з питань авіабезпеки сказали виданню, що висота й швидкість лайнера були точно такими ж, як і при виконанні цього самого рейсу напередодні. За словами колишнього авіаційного механіка й члена правління Національної ради США з питань безпеки транспорту Д. Гоглая, дуже підозріло, що аварія сталася саме на цій фазі польоту. Пілоти авіалайнера були надзвичайно досвідченими. Визначення точної причини катастрофи може зайняти більше року. Реєстратори переговорів і даних кабіни були знайдені, але, за словами голови Агенції цивільної авіації Ірану А. Абедзадеха, поки немає рішення, чи вони будуть передані для аналізу.

Bogaisky, Jeremy. Crash Of Boeing 737 In Iran Raises Questions = [Крах Boeing 737 в Ірані викликає питання] / J. Bogaisky // Forbes. – New York, 2020. – 08.01. (<https://www.forbes.com/sites/jeremybogaisky/2020/01/08/crash-of-boeing-737-in-iran-raises-questions/#2d4e28ca2f95>).

***

Український літак, який потерпів катастрофу, перевозив 167 пасажирів з різних країн та дев'ять членів екіпажу. За словами Прем'єр-міністра України О. Гончарука, українська влада запропонувала допомогу у розслідуванні та готує групу фахівців, які допоможуть у пошукових операціях. Катастрофа сталася за годину після того, як Іран здійснив атаку балістичних ракет на іракські бази, де розміщуються солдати США, проте як українські, так і іранські чиновники не дають жодних заяв, що ці події пов'язані. Триває розслідування авіакатастрофи. Міністр закордонних справ України В. Пристайко заявив, що на борту було 82 іранці, 63 канадці та 11 українців – серед громадян України було два пасажири та дев'ять членів екіпажу.

Rodriguez, Adrianna. 'Black boxes' found in Ukrainian plane crash that killed 176 people in Iran: What we know = [На місці авіакатастрофи українського літака в Ірані, в якій загинули 176 людей, знайдені „чорні ящики”: що ми знаємо] / A. Rodriguez // USA TODAY. – Washington, 2020. – 08.01. (<https://www.usatoday.com/story/news/world/2020/01/08/ukrainian-plane-crash-iran-no-survivors-black-boxes-found/2842039001/>).

***

Український літак розбився на світанку біля міжнародного аеропорту імені Імама Хомейні (30 км на південь від Тегерану) приблизно через 5 хв. після зльоту. У літаку Boeing 737 перебувало 167 пасажирів та дев'ять членів екіпажу авіакомпанії

МАУ. Уцілих немає. Обставини інциденту невідомі. Іранські ЗМІ вказують на технічні причини та несправність двигуна літака, який здійснював маршрут Тегеран – Київ. Але подія збігається з ескалацією напруги між США та Іраном у ніч, відзначену бомбардуванням Ірану двох баз в Іраку, де дислокуються американські війська. Влада Ірану відмовляється доставити «чорні ящики» розбитого літака американській багатонаціональній компанії «Боїнг», що викликає підозри в катастрофі. «Ми не дамо „чорний ящик” виробнику та американцям», – сказав А. Абідзаде, керівник Організації цивільної авіації Ірану, з посиланням на іранське агентство Mehr. Чинювач заявив, що ще не вирішено, в яку країну будуть передані «чорні ящики» для розшифровки даних про аварію.

Sahuquillo, María R. Mueren los 176 pasajeros de un avión de Ucrania que se estrella en Irán = [Загинуло 176 пасажирів українського літака, що зазнав аварії в Ірані] / M. R. Sahuquillo // El País. – Madrid, 2020. – 08.01. (https://elpais.com/internacional/2020/01/08/actualidad/1578455382_466288.html).

***

Bloomberg пише, що трагедія з українським літаком сталася у важкі часи як для Ірану, так і для компанії Boeing. Згідно з міжнародним законом, Іран повинен очолити будь-яке розслідування, оскільки аварія сталася на його території. Кілька країн світу мають необхідних експертів і технічні можливості для проведення вичерпного пошуку причин. Тому США, Франція чи інші країни часто надають допомогу в таких випадках. Міжнародні правила щодо розслідування авіаційних аварій також дозволяють країні, яка виробила літак, брати участь у процесі. Таким чином, безпосередні компанії-виробники можуть забезпечити технічну експертизу. Але нинішня політична напруга між Іраном й США, на думку видання, швидше за все, ускладнить участь США, американської Національної ради з безпеки транспорту й Boeing.

Shahla, Arsalan. Boeing 737 Bound for Ukraine Crashes Near Tehran, Killing 176 = [Boeing 737-800 з України розбився невдовзі після злету в Ірані] / A. Shahla, A. Levin, D. Krasnolutska // Bloomberg. – New-York, 2020. – 08.01. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-01-08/boeing-737-carrying-180-people-crashes-in-iran-state-media-says?srnd=premium-europe>).

***

Загадкова аварія українського пасажирського лайнера викликає дедалі більше запитань. На сьогодні, пише видання, серйозно обговорюється три версії. На думку Ірану – це спалах двигуна через технічну несправність, англійці натякають на те, що літак був збитий, і найменш популярна версія теракту. Одночасно прес-служба МАУ заявила, що літак був абсолютно справним і пройшов технічне обслуговування за два дні до аварії. Ніяких інцидентів з ним раніше не траплялося.

Всё о гибели украинского самолёта в Иране. 4 версии авиакатастрофы = [Все про загибель українського літака в Ірані. 4 версії авіакатастрофи] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2020. – 08.01. (<https://bb.lv/statja/v-mire/2020/01/08/vsyo-o-gibeli-ukrainskogo-samolyota-v-irane-4-versii-aviakatastrofy>).

***

«Ми не передаватимемо „чорний ящик” виробнику і американцям», – заявив глава Організації цивільної авіації Ірану А. Абедзаде, якого цитує ЗМІ. Він уточнив, що країну, куди будуть передані самописці для розшифровки, поки не обрано. А. Абедзаде підкреслив, що причина аварії не буде розкрита до завершення аналізу даних «чорного ящика».

Иран не отдает черные ящики представителям Boeing = [Иран не віддає „чорні ящики” представникам Boeing] // DELFI. – Таллінн, 2020. – 08.01. (<https://rus.delfi.ee/daily/abroad/iran-ne-otdaet-chernye-yaschiki-predstavityam-boeing?id=88593281>).

***

Український лайнер з 180 пасажирами на борту зазнав аварії через «технічні проблеми» у тегеранському міжнародному аеропорту імені Імама Хомейні, передає агентство Tasnim. За даними агентства, інформацію про подію підтвердив глава аеропорту – він заявив, що літак розбився незабаром після зльоту. За даними агентства Рейтер, надзвичайна подія сталася з лайнером Boeing 737.

Исаблаева, Ильхама. В Тегеране разбился украинский лайнер с 180 пассажирами = [У Тегерані розбився український лайнер зі 180 пасажирами] / И. Исаблаева ; И. Исабалаева // Zerkalo. – Баку, 2020. – 08.01. (<https://www.trend.az/business/tourism/3174222.html>) (<https://zerkalo.az/v-tegerane-razbilsya-ukrainskij-lajner-so-180-passazhirami/>).

***

Український пасажирський лайнер зазнав аварії в тегеранському міжнародному аеропорту імені Імама Хомейні, повідомив представник повітряної гавані. За словами співрозмовника агентства, на борту повітряного судна були 167 пасажирів (кількість пасажирів підтвердив представник мінавіації Ірану Дж. Заде). Глава аеропорту повідомив, що літак розбився незабаром після зльоту. Пізніше РНБО України повідомив, що реєстрацію на рейс пройшли 168 пасажирів. На борту також були 9 членів екіпажу. Усі люди на борту лайнера загинули.

Пассажирский лайнер Украины разбился в Тегеране = [Пасажирський лайнер України розбився в Тегерані] // Газета.уз. – Ташкент, 2020. – 08.01. (<https://www.gazeta.uz/ru/2020/01/08/flight/>)

***

Пасажирський літак Boeing 737 Міжнародних авіаліній України (МАУ), що розбився неподалік від столиці Ірану Тегерана, зазнав аварії через загорання двигуна. Про це повідомило інформаційне агентство IRNA з посиланням на офіційного представника Тегеранського міжнародного аеропорту імені Імама Хомейні. У свою чергу, глава управління надзвичайних ситуацій Ірану повідомив, що причина аварії літака технічна, і «ніякої іншої причини немає». Він додав, що більшість пасажирів

потерпілого крах літака були громадянами Ірану. Бортовий самописець авіалайнера, що розбився, знайдений і відправлений на експертизу.

Український Boeing розбився в Ірані из-за возгорания двигателя. Причины катастрофы выясняются = [Український Boeing розбився в Ірані через загорання двигуна. Причины катастрофы з'ясовуються] // DELFI. – Таллінн, 2020. – 08.01. (<https://rus.delfi.ee/daily/abroad/ukrainiskij-boeing-razbilsya-v-irane-iz-za-vozgloraniya-dvigatelya-prichiny-katastrofy-vuyasnyayutsya?id=88589447>).

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА

Видання інформує про 10 відомих і найбільш наочних прикладів дезінформації, поширених у 2019 р. Fake news на вищому рівні: Україна і американські вибори. Президент США Д. Трамп неодноразово стверджував, що Україна причетна до злому електронної пошти Демократичної партії з метою вплинути на результати президентських виборів у США у 2016 р. «Це помилкова версія подій, яку розробили і поширюють російські спецслужби», – заявила член Ради національної безпеки Ф. Хілл під час слухань про імпичмент у Конгресі. Другий приклад. Російське телебачення розповіло про підготовлювані злочини проти цивільного населення з боку української влади у разі отримання ними контролю над територіями, які зараз утримують проросійські сепаратисти. Секретар РНБО України О. Данилов заявив, що такого документа не існує. Третій приклад стосується підробленого блогу американського підполковника Р. Трейсі, командувача Об'єднаною багатонаціональною тренувальною групою «Україна» в Яворові. Вашингтонський дослідний центр Джеймстаунського фонду зауважив, що зміст і час появи цієї дезінформації дає змогу впевнено встановити її мету: зіпсувати американсько-українські відносини на тлі безперервних переговорів у сфері безпеки.

Воспитание Донбасса, работы Путина и многоликая Грета. Fake news 2019 года = [Виховання Донбасу, роботи Путіна і багатоліка Грета. Fake news 2019 року] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 02.01. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30356317.html>).

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕГОВОРНОГО ПРОЦЕСУ ЩОДО ГАЗУ

Генеральний директор ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» С. Макогон заявив, що українська сторона щорічно втрачатиме близько 450 млн дол. прибутку через запуск газопроводу «Турецький потік». С. Макогон зазначив, що Україна буде шукати нові ринки. «Потужності цього газопроводу ми пропонуємо іншим постачальникам, і якщо з'явиться ресурс газу в цьому регіоні, який буде економічно доцільним для імпорту в Україну, постачальники зможуть використовувати нашу ГТС», – сказав гендиректор. Раніше С. Макогон також заявив, що запуск «Турецького потоку» призведе до скорочення транзиту російського газу через Україну у 2020 р. на 15 млрд куб. м.

Из-за запуска „Турецкого потока” Украина будет терять ежегодно 450 млн долларов = [Через запуск „Турецького потоку” Україна втрачатиме щорічно 450 млн

доларів] // *Зеркало*. – Баку, 2020. – 09.01. (<https://zerkalo.az/iz-za-zapuska-turetskogo-potoka-ukraina-budet-teryat-ezhegodno-450-mln/>).

КРИМ

Естонська компанія Eesti Ekspress повідомила, що президент країни К. Кальюлайд з нагоди свого 50-річчя отримала від посольства Росії шоколад та вино, вироблене в Криму. Були прийняті квіти та шоколад, а вино кабінет президента повернув до посольства. Естонія в березні 2018 р. засудила проведення виборів президента Росії в Криму. Повідомляється, що їх результат не буде визнано.

Malinowski, Przemyslaw. Prezydent Estonii dostala od Rosjan wino z Krymu. Oddala = [Президент Естонії отримала від росіян вино з Криму. Повернула] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 09.01. (<https://www.rp.pl/Polityka/200109442-Prezydent-Estonii-dostala-od-Rosjan-wino-z-Krymu-Oddala.html>).

***

Наприкінці грудня із Санкт-Петербурга, а також із Москви до Криму вирушили через Керченський міст спеціальні пасажирські потяги «Таврі». На цей маршрут вийдуть п'ять потягів оператора «Гранд Сервіс Експрес». Із Москви до Симферополя і назад курсуватимуть чотири двоповерхові потяги. У Посольстві США в Києві назвали «кричущою неповагою до суверенітету України» запуск російських потягів Керченським мостом, що з'єднує анексований Крим із Росією. Литва і Фінляндія також підтримали Україну.

Хмельковський, Левко. Росія пустила потяг до Криму / Л. Хмельковський // Свобода. – Parsippany, NJ, 2020. – 03.01. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%a0%d0%be%d1%81%d1%96%d1%8f-%d0%bf%d1%83%d1%81%d1%82%d0%b8%d0%bb%d0%b0-%d0%bf%d0%be%d1%82%d1%8f%d0%b3-%d0%b4%d0%be-%d0%9a%d1%80%d0%b8%d0%bc%d1%83/>).

ПОЛІТВ'ЯЗНІ, ПОЛОНЕНІ ТА ЗАРУЧНИКИ

Наприкінці грудня відбувся обмін полоненими між Україною і самопроголошеними республіками. У рамках обміну між Україною і підтримуваними Росією угрупованнями «ДНР» і «ЛНР» Київ передав 124 особи. Президент України В. Зеленський зустрів звільнених в аеропорту «Бориспіль». За його словами, було звільнено 81 особу, але п'ятеро залишилися на тимчасово окупованих територіях зі своїми сім'ями. 17 осіб із тих, що були в узгодженому списку на обмін і яких мала видати Україна, відмовилися переїжджати на окуповану територію. У деякого з них закінчується термін ув'язнення, вони хочуть жити в Україні.

Київ і Донбас обміняли полонених // Свобода. – Parsippany, NJ, 2020. – 03.01. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%9a%d0%b8%d1%97%d0%b2-%d1%96-%d0%94%d0%be%d0%bd%d0%b1%d0%b0%d1%81->

%d0%be%d0%b1%d0%bc%d1%96%d0%bd%d1%8f%d0%bb%d0%b8-
%d0%bf%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%bd%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d1%85/).

***

Відбувся обмін військовополоненими між Україною та самопроголошеними Донецькою і Луганською республіками. Багато країн, зокрема Франція і Німеччина, які виступили гарантами мирного мінського процесу, вважають, що ця подія є наступним кроком на шляху до врегулювання конфлікту, в якому з 2014 р. перебувають Україна і Росія. Однак звільнення кількох учасників кривавих подій на Майдані у 2014 р. викликало в Україні суперечливу реакцію. Незважаючи на тривалі напружені відносини між Україною і самопроголошеними республіками, це був перший прямий обмін полоненими між київським урядом і сепаратистами на сході за останні два роки. В Офісі Президента України заявили, що цей обмін повинен стати передвісником швидкого повернення додому всіх інших ув'язнених. Обмін став можливим після того, як Президенту України В. Зеленському вдалося 9 грудня в Парижі організувати зустріч «нормандської четвірки» (Росії, України, Німеччини та Франції), на якій обговорювалася реалізація мінських угод 2015 р. У зустрічі брали участь також канцлер Німеччини А. Меркель, президент Франції Е. Макрон і президент Росії В. Путін. З моменту приходу до влади В. Зеленського це перший його крок на шляху до врегулювання ситуації на Сході України.

Fernández, Rodrigo. Ucrania intercambia presos con el este prorruso en un paso para resolver el conflicto = [Україна обмінялася полоненими з проросійським сходом: ще один крок до врегулювання конфлікту] / R. Fernández // El País. – Madrid, 2020. – 01.01. (https://elpais.com/internacional/2019/12/29/actualidad/1577648410_844005.html).

***

Україна та проросійські сепаратисти зі сходу обмінялися 200 в'язнями, що є першою подібною операцією з 2017 р. Обмін полоненими, якого прагнув до нового року Президент України В. Зеленський, викликав певну суперечку в Україні, оскільки Київ погодився, за даними місцевої преси, звільнити людей, які були «не пов'язані» з війною на Сході України. «Обмін полоненими закінчився», – заявила прес-служба Президента України в соціальній мережі Facebook, заявивши, що 76 людей повернулися в Україну.

Lusa. Ucrânia e separatistas pró-russos trocam 200 prisioneiros = [Україна та проросійські сепаратисти обмінялися 200 полоненими] / Lusa // Correio da Manhã. – Lisboa, 2020. – 01.01. (<https://www.cmjornal.pt/mundo/detalhe/ucrania-e-separatistas-pro-russos-trocam-200-prisioneiros>).

***

Україна та Росія працюють над новим обміном полоненими. Про це в Києві заявили після телефонної розмови президентів України та Росії. Дві країни «погодилися негайно розпочати узгодження списків (імен) для звільнення українців, у тому числі кримчан, які перебувають у Криму та Росії, а також росіян в Україні», – ідеться у повідомленні Президента України.

Russia, Ukraine mulling new prisoner swap: Kiev = [Росія та Україна планують новий обмін в'язнями] // The News. – Karachi, 2020. – 01.01. (<https://www.thenews.com.pk/tns/amp/591788>).

***

В. Зеленський і В. Путін 9 грудня в Єлисейському палаці домовилися про обмін полоненими. Одного разу, напевно, історія розкриє всі деталі, проте поки що можна сказати, що Кремль явно диктував свої умови Україні в тому, що стосується масштабного обміну полоненими, який обговорювався безпосередньо з т. зв. ДНР і ЛНР. Президент Франції та канцлер ФРН привітали цей крок, який «відповідає взятим зобов'язанням на саміті в Парижі 9 грудня». Останні дні переговори швидко просувалися. Кілька десятків полонених (деякі перебували за ґратами вже досить давно) були обміняні під наглядом ОБСЄ. Напередодні українці і сепаратисти вперше домовилися про цифри: 55 осіб з боку Луганська і Донецька та 87 осіб з боку України. Надалі їхня кількість збільшилася, як повідомляють у прес-службі Президента, в Україну в підсумку повернули 76 осіб. Важливий момент: близько чотирьох десятків утримуваних в Україні сепаратистів відмовилися повертатися в т. зв. ДНР і ЛНР. За допомогою цього гуманітарного обміну В. Путіну вдалося зробити стратегічний подвиг: перенести російсько-український конфлікт з поля бою на Донбасі до питання політичного контролю в Києві (єдине, що має значення для Кремля в довгостроковій перспективі). В. Путін продиктував українському колезі умови: звільнення українських військовополонених в обмін на передачу на Донбас п'яти офіцерів спецпідрозділу «Беркут» В. Януковича, яких звинувачують у вбивстві 48 демонстрантів 20 лютого 2014 р. (ця стрілянина стала епілогом революції на Майдані).

Siohan, Stéphane. Vaste échange de prisonniers entre Kiev et les séparatistes = [Київ і сепаратисти провели великий обмін полоненими] / S. Siohan // Le Figaro. – Paris, 2020. – 01.01. (<https://www.lefigaro.fr/international/vaste-echange-de-prisonniers-entre-kiev-et-les-separatistes-20191229>).

***

У кінці року відбувся обмін полоненими між Україною та Росією. У результаті обміну між владою України і донбаськими сепаратистами вдалося звільнити 76 українців – 12 військовослужбовців і 64 цивільних. «Обмін – підтвердження того, наскільки важливим для Президента України є захист кожного українця, котрий опинився у важких обставинах через російську агресію», – зазначив І. Баканов, глава Служби безпеки України.

Україна провела передноворічний обмін полоненими зі сепаратистами // Міст. – New York, 2020. – 01.01. (<http://meest-online.com/ukraine/events/ukrajina-provela-perednovorichnyj-obmin-polonenymy-zi-separatystamy/>).

РЕАКЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІЛЬНОТИ НА ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Посол Естонії в Україні К. Кууск, посол Латвії Ю. Пойканс і посол Польщі Б. Ціхоцький відвідали Донбас. За словами помічника командувача Об'єднаних сил України Д. Бородавко, європейські дипломати вивчили ситуацію в зоні бойових дій і передали гуманітарну допомогу для жителів Східної України. До складу допомоги увійшли одяг та медичне обладнання. Д. Бородавко особливо підкреслив, що ознайомлення представників світової спільноти із ситуацією на Донбасі підтверджує прагнення України до миру в рамках домовленостей «нормандської четвірки» і Тристоронньої контактної групи.

Послы Эстонии, Латвии и Польши передали гуманитарную помощь для жителей Восточной Украины = [Посли Естонії, Латвії та Польщі передали гуманітарну допомогу для жителів Східної України] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2020. – 15.01. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0115/c31519-9648801.html>).